

Utorak, 9. jul 2002.
Svedok Šukri Alju (Shukri Aliu)
Svedok K-25
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.05 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

TUŽILAC SAKSON: Časni Sude...

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Sakson (Saxon).

TUŽILAC SAKSON: Samo dve kratke stvari pre nego što počne unakrsno ispitivanje. Prva je zasnovana na nečemu što je optuženi pomenuo na kraju jučerašnje sednice. Proverio sam dokazni predmet Tužilaštva 245, kao i originalni dokument koji je bio u posedu kancelarije tužioca i instrukcije koje su deo tog predmeta, na 13 strana. Drugim rečima, imamo samo prvih 13 stranica. To je sve što imamo od ovog dokumenta. Druga tačka na koju bih hteo da skrenem pažnju Sudu je da imam već dugo očekivani, zakazan lekarski pregled kasnije ovog jutra, tako da ću verovatno morati da napustim sudsku dvoranu oko 10.00 i ako bude razloga za bilo kakvo drugo ispitivanje ovog svedoka, gospodin Rajnefeld (Ryneveld) će to da preuzme.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste od vaših nadređenih veče uoči NATO bombardovanja tražili da iskoristite prvi deo godišnjeg odmora, da odete na odmor 24. marta 1999. godine? Da li je to tačno?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ne. Otišao sam na bolovanje u februaru. Bio sam na bolovanju i nisam se vraćao na posao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A pripadnici OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves), da li su vam pretili i rekli da ukoliko ne napustite administraciju Uprave za odbranu za Prištinu (Prishtine), da će vam kidnapovati sina Visara (Visar)? Da li su oni takođe presretali vaše ćerke Špresu (Shpresa), Violetu (Violeta) i Godu (Goda) i pretili im i da li ste vi patili zbog tih pretnji? Da li su vam oni, zapravo, pretili?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: To su vaše laži i vi pokušavate da manipulišete stvarima. Na Kosovu niko nije bio uplašen od OVK. To je bila sjajna vojska koja se borila za prava naroda.

SUDIJA MEJ: Ne. Gospodine Aljiu (Shukri Aliu), ja znam da vam je teško unakrsno ispitivanje, ali mi ovde, bojim se, ne želimo govoriti, već želimo odgovore. Ako nije tačno, samo recite ne. Gospodine Miloševiću, vaše sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Dakle, da li je tačno da ste zahtev za korišćenje godišnjeg odmora objašnjavali time da vam je bilo prećeno od strane OVK?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: To nije tačno

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je ovo tačno: kada ste otišli na odmor, zbog pritiska koji su vršeni na vas i objašnjenja koja ste dali, da ste plakali pred vašim drugovima i prijateljima?

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, ne smete pogrešno da interpretirate ono šta je rekao svedok. Nije rekao da je otišao na odmor već da je uzeo bolovanje. Nastavite odatle.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte ovu odluku saveznog Ministarstva odbrane u kojoj se vidi da je na osnovu pravila i zakona na koje se poziva ova odluka, "Aljiu Šukri, službenik saveznog Ministarstva odbrane Republike Srbije, Uprave za odbranu Prištine, završava svoj radni odnos 12. aprila 1999. godine, jer nije dolazio na posao". Vi znate da kada se odsustvuje sa posla pet dana ili više, bez dozvole ili bez nekih valjanih razloga, onda bivate otpušteni sa posla. Da li to osporavate?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ne znam šta se desilo ili kakva je odluka doneta u Ministarstvu odbrane ili od strane Petra Ilića. Posle februara više nisam išao na posao, a to sam vam rekao i ranije. I vi lično možete da vidite da nisam išao na posao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Ovde se kaže, u ovom administrativnom dokumentu da je "Aljiu Šukri koristio prvi deo svog odmora 1999. godine na osnovu odluke od 23. marta 1999. godine", što sam pomenu pre jednog minuta i da će "nastaviti sa preostalim 13 radnih dana, počev od 24. marta do 9. aprila 1999. godine. On mora da se javi na posao 12. aprila 1999. godine". Mislim da je to bio ponedeljak.

TUŽILAC SAKSON: Časni Sude...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Osoba se nije javila na posao određenog dana i nije...

SUDIJA MEJ: Sačekajte, gospodine Miloševiću, imali smo prigovor. Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kao što sam rekao, odluka, ovaj dokument, kaže da, pošto je vaš odmor istekao, a za koji ste primili rešenje, niste se javili na posao ceo mesec dana nakon toga i da je na osnovu zakona i propisa i pravila, doneta druga odluka, kao što se ovde kaže...

SUDIJA MEJ: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kaže se da je vaš radni odnos prekinut.
SUDIJA MEJ: Jedno po jedno pitanje. Izvolite, gospodine Sakson.

TUŽILAC SAKSON: Časni Sude, da li bi bilo moguće da se taj dokument pokaže svedoku, da ga on pročita i proveri da li ga je već ranije video?

SUDIJA MEJ: Da. Nameravao sam da prekinem unakrsno ispitivanje po ovim tačkama, a onda ćemo videti da li ćemo te dokumente da uvrstimo u spis. Imate li prevog tog dokumenta na engleski jezik, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne, nemam engleski prevod, ali mogu da vam dam ovu odluku i ostavim je kao dokaz da je ono o čemu sam ispitivao svedoka tačno, a da njegov odgovor nije tačan.

SUDIJA MEJ: Onda ćemo da ga stavimo na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Možete da ga zadržite. Izvolite.

SUDIJA MEJ: Hajde da ga stavimo na grafoskop i pogledamo

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dokument je na dve stranice.

SUDIJA MEJ: Gospodine Aljiu, pogledajte ga, ako hoćete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Možemo li da nastavimo?

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku, pre svega, da pogleda dokument. Da li ste videli ranije ovaj dokument, gospodine Aljiu?

SVEDOK ALJIU: Ne, nikad ga ranije nisam video.

SUDIJA MEJ: U redu. Pošto se nalazi ispred vas, pomozite nam da nađemo datum.

SVEDOK ALJIU: Podgledaću. Ne mogu da razaznam datum, ali ovaj dokument nikada nisam video. Nikada.

SUDIJA MEJ: Imate li neki komentar u vezi sa tim?

SVEDOK ALJIU: Maj 1999. godine. Ne, nemam nikakav komentar na ovaj dokument. Nikada ga nisam video.

SUDIJA MEJ: Vrlo dobro.

SVEDOK ALJIU: Ovo je prvi put da neki ovakav dokument uopšte vidim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U redu.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Aljiu, taj dokument, ono koliko ja razumem taj dokument i ono šta gospodin Milošević tvrdi, jeste da se u tom dokumentu kaže da ste zbog nedolaženja na posao tokom jednog vremenskog perioda dobili otkaz. Šta imate da kažete na to?

SVEDOK ALJIU: Nemam ništa da kažem. Kao što sam već ranije rekao, posle 15. februara više nikada nisam otišao na posao. Mogli su da me otpuste sa posla kad god su to hteli. To im nije predstavljalo nikakav problem. Ali ja se nikada nisam pojavio na poslu.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

SUDIJA MEJ: Da. Predajte to, molim vas, Tužilaštvu i onda ćemo ga uneti kao dokazni predmet. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hteo bih da vas upitam još jednu stvar, gospodine Šukri. O njoj smo već razgovarali, a veza na je za taj dokument. Ono šta ste vi rekli je suštinska činjenica

da se vi niste pojavili na poslu jedan duži vremenski period. Da li je to tačno?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Nisam odlazio na posao posle 15. februara. To kažem već treći put.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Pošto ste proveli dugi niz godina radeći u državnoj administraciji, da li znate da, kad napustite svoje radno mesto bez valjanog razloga, bivate otpušteni?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ja namerno nisam išao na posao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda, tim pre. Pretpostavljam da ste bili otpušteni prema zakonu. Da li vi mislite da je to procedura određena zakonom ili da ste otpušteni zato što ste Albanac? Šta mislite?

SUDIJA MEJ: Mislim da ovo ne može dalje ovako. Rekao je šta se dogodilo. Vi ste izložili dokument. Meni se čini da nema svrhe nastaviti dalje sa tim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu, gospodine Mej (May). Da pređemo sada na vašu izjavu. Vi kažete da ste 1987. godine bili pod istragom u vezi sa naoružavanjem kosovskih Albanaca vatrenim oružjem i da ste odvedeni pred Vojni sud u Nišu. To stoji u trećem paragrafu na početku vaše izjave. Vi kažete: "Otišao sam pred Vojni sud u Nišu, proglašen sam krivim i osuđen na tri meseca uslovno." Iako ste osuđeni veoma blagom kaznom, jer postoji obavezan period zatvora, da li se sećate za šta ste proglašeni krivim i osuđeni uslovno na tri meseca? Šta ste počinili? Šta je pisalo u odluci donetoj od strane Vojnog suda u Nišu, gde ste proglašeni krivim? Kakva je bila presuda?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: To morate da pitate Vojni sud u Nišu, da li sam bio kriv ili ne. Da sam bio veoma kriv, sigurno bi me osudili na mnogo godina zatvora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne pitam vas to. Kada ste dobili presudu i odluku o kazni, šta je pisalo u presudi i sudskoj

odluci, da ste proglašeni krivim za naoružavanje kosovskih Albanaca ili je nešto drugo pisalo u dokumentu koji ste dobili?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ja sam skoro dve godine bio pred vojnim sudom. To je bilo 1987. godine. Vi možete da kažete i pišete šta hoćete, ali ja, bez obzira na to, kažem da ja nikada nisam video stvari za koje vi kažete da su se dogodile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ja to kažem da se dogodilo?

SUDIJA MEJ: Ne, ovo nema nikakvog smisla. On je u svom glavnom svedočenju opisao šta se dogodilo kako je najbolje znao. Ako imate nešto što je u suprotnosti sa tim, recite. U suprotnom, idite dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moje pitanje je bilo: za šta ste proglašeni krivim? Zašto ste osuđeni? Šta je bila presuda?

SUDIJA MEJ: Rekao nam je. Nastavite dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Ko je bio komandir Teritorijalne odbrane Kosova, u glavnom štabu TO gde ste vi radili?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Alji Muhadžiri (Ali Muhaxhiri), general.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačno, general Alji Muhadžiri, Albanac. Tačno tako. I nije vas primio nakon presude. Nije vas primio natrag da radite kao osoblje TO, zar ne?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ne. Otišao sam u pokrajinski Sekretarijat odbrane gde mi je šef bio Ismet Krasnići (Ismet Krasniqi).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa u vašoj izjavi navodite da vam je bilo zabranjeno da se vratite u glavni štab TO, bar koliko sam ja razumeo. Rekli ste: "Kada je moj posao završen, nije mi bilo dozvoljeno da se vratim u generalštab TO i nije mi bilo dozvolje-

no da nastavim sa dužnostima koje sam ranije obavljao". To ste rekli.

SUDIJA MEJ: Da. Rekao je da je otišao na drugo radno mesto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I nakon toga, vi tvrdite da ste u svojoj kancelariji samo čitali novine. Provodili ste vreme čitajući novine, je l' tačno?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Uglavnom sam čitao novine. Nisam uopšte imao nikakve dužnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Kako ste onda dobijali informacije o pitanjima i problemima o kojima ovde svedočite, iz novina ili na neki drugi način?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Bio sam na svom radnom mestu u sekretarijatu i stalno su iz sekretarijata proticale informacije ka vojsci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Nisam razumeo kraj vaše rečenice iz prevoda, ali da nastavimo. Govorite o demonstracijama Albanaca 1981. godine i kažete da je jugoslovensko rukovodstvo 1981. godine smatralo da su te demonstracije bile usmerene protiv države ili nešto slično, da li je to tako ili ne?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Molim vas da ponovite pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Razumeo sam da ste objašnjavali da je jugoslovensko rukovodstvo smatralo demonstracije iz 1981. godine antidržavim, da li je to tačno? Demonstracije protiv države, da li je to tačno?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ja ne znam kako je jugoslovensko Predsedništvo videlo te demonstracije, jer ja nisam bio njegov član. Ja samo znam da su na Kosovo došli pripadnici specijalnih jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova 1981. godine i da su operisali na Kosovu od 1981. godine do kraja rata. Specijalne jedinice su se nalazile u mestu koje se zove Gremija (Gremija) 1982.

godine i te iste jedinice su usmratile Tahira Mehu (Tahir Meha) u Prekazu (Prekazi).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi govorite o osamdesetim godinama. Da to bude jasno. Ne devedesetim, je l' to tačno?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Vrlo jasno sam vam odgovorio. Posle 1981. godine specijalne jedinice jugoslovenskog Ministarstva unutrašnjih poslova bile su u Gremiji blizu Prištine...

SUDIJA MEJ: Gospodine Aljiu, nemojte da se nervirate. To nam neće pomoći. Gospodine Miloševiću, postavite relevantna pitanja. Da li želite da pitate svedoka u vezi sa njegovom izjavom? U tom slučaju može da mu se da kopija svedočenja, da stoji pred njim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Naravno da može imati kopiju pred sobom.

SUDIJA MEJ: Dajte svedoku kopiju njegove izjave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sva ova pitanja proizilaze iz njegove izjave, gospodine Mej. Dakle pošto ne znate čime ih je smatrala jugoslovenska vlada, vi kažete u svojoj izjavi, u petom paragrafu, da je jugoslovenska Vlada smatrala ove demonstracije subverzivnim, ili nešto u tom smislu i onda nastavljate dalje i kažete da je jugoslovenska policija došla na Kosovo. To piše u trećem redu tog istog paragrafa: "U to vreme je jugoslovenska policija došla na Kosovo." I na kraju sledeće rečenice kažete: "Nakon što je srpska policija ušla na Kosovo, mnogo albanskih muškaraca je uhapšeno i maltretiranje, odnosno loše postupanje prema Albancima postalo je sveprisutno". Recite mi, da li je na Kosovo došla jugoslovenska ili srpska policija?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ne znam ko je preveo izjavu, ali bila je to policija Jugoslavije i sve republike i pokrajine su bile predstavljene u tim policijskim snagama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. To znači da su bili iz Slovenije, Hrvatske, Bosne, Makedonije. To vi kažete.

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Već sam odgovorio i trebalo bi da vi znate šta znači jugoslovenska policija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo to vas i pitam.

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: I ja sam odgovorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Kažete da je počinjeno mnogo ubistava Albanaca, albanskih vojnika u vojnim kasarnama. Kakva su to bila ubistva albanskih muškaraca, mladića u kasarnama? Molim vas da me podsetite, jer iako sam u to vreme bio na položaju, ne sećam se nijednog ubistva osim onog koje je počinio jedan Albanac koji je ubio izvestan broj vojnika u kasarni u Paraćinu. Toga se sećam.

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Dozvolite da vas objasnim ubistva albanskih vojnika u kasarnama ove degenerisane Jugoslovenske narodne armije. Između 65 i 70 albanskih vojnika je ubijeno u kasarnama jugoslovenske armije. Slučaj Aziza Keljmendija (Aziz Kelmendi) je bio namešten. Ubistvo koje je izvršio Aziz Keljmendi u kasarni u Paraćinu je pripiremila jugoslovenska armija. Nije moguće da jedan vojnik kao što je bio Aziz Keljmendi, koji je bio na straži u hodniku, da dođe do arsenala. Stražar u hodniku nikada nije imao oružje ili municiju. Vi to vrlo dobro znate. Samo želite da...

SUDIJA MEJ: Gospodine Aljiu, moramo svedočenje da držimo u granicama. Gospodine Miloševiću, nas ne zanimaju događaji iz osamdesetih, kao što vrlo dobro znate. Pređimo sada na relevantniji period. Da li imate izjavu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej...

SUDIJA MEJ: Samo momenat da vidim da li stižu izjave.

TUŽILAC SAKSON: Imamo kopije na engleskom, a i prevodi na BHS jezike upravo stižu.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ne bih postavljao ova pitanja da se određene izjave ne nalaze u izjavi ovog svedoka. Pošto su neistinite...

SUDIJA MEJ: Dozvolite da vam objasnim nešto. Činjenica da se nešto pojavljuje u izjavi ne znači da to predstavlja i dokaz u ovom slučaju. Prema tome, imate pravo da unakrsno ispituјete u vezi sa izjavom i to možete da učinite, a možete da imate i uvid u nju ako želite, ali ne pomaže nam mnogo da ove događaje od pre toliko godina unazad razmatramo tako detaljno. Mislim da treba da se skoncentrišete na izjavu koju je svedok dao.

TUŽILAC SAKSON: Imamo izjavu na albanskom i srpskom, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Dajte svedoku izjavu na albanskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li imate izjavu na albanskom, gospodine Šukri?

TUŽILAC SAKSON: Izvinjavam se, postoje dve izjave. Obe su na srpskom, ali svedok čita srpski.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U redu, idemo dalje.

SVEDOK ALJIU: Časni Sude, ovo je fotografija vojnika ubijenog 1990. godine koji se zove Hajrizi (Hajrizi) iz Kuklibega (Kuklibeg). Ja sam bio na njegovoj sahrani. To je jedan od slučajeva koji vi poričete.

SUDIJA MEJ: Gospodine Aljiu, imate li izjavu? Ispred vas je. Gospodine Miloševiću, šta želite da pitate?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo sam ga pitao koja su to ubistva izvršena nad Albancima u vojsci?

SUDIJA MEJ: On je već odgovorio na to i ja sam vam rekao da idete dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Vi dalje kažete u poslednjem paragrafu druge strane, u stvari, to je prva strana izjave, ali je obeležena brojem 2, dakle, citiram: "Saznao sam da je Milošević formirao komitet na Kosovu u proleće 1998. godine koji je nazvan 'Borbeni štab Kosova'". Objasnite sledeće: šta je značilo "Komitet" ili "Borbeni štab"? Možete li to da objasnite malo detaljnije?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ja nisam rekao "proleće" i ne znam ko je preveo to na srpski, već sam rekao leto 1998. godine, kada je postojala zajednička komanda iz koje je formiran Ratni štab Kosova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: A vi ste to lično formirali i vi ste njime komandovali i preko njega ste primali sve informacije o onome šta se događa na Kosovu. Zašto to poričete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nisam ovde da odgovaram na vaša pitanja, gospodine Šukri. Ja vama postavljam pitanja.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Da, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na trećoj strani vi navodite članove tog borbenog štaba. Koliko ja vidim, bilo ih je 12. Prvo kažete: političar Milomir Minić koji je bio predsednik sociopolitičke komore. Da ne ulazimo sada u greške, mada jeste greška. To

je bilo Veće građana jugoslovenske Skupštine. Onda pominjete Nikolu Šajinovića, Minićevog zamenika. Vi kažete da je on bio premijer Jugoslavije i Srbije, a on je, u stvari, bio zamenik premijera Jugoslavije. Zatim za Zorana Anđelkovića kažete da je bio član štaba i obavljavao dužnosti predsednika Vlade Kosova. Vi, u stvari, mislite na Izvršno veće. Veljko Odalović, bio je takođe član štaba i obavljao je dužnosti šefa osoblja. Da li znate da je on bio na čelu pokrajine, po hijerarhiji u srpskoj administraciji? Onda kažete za Voju Živkovića da je bio član štaba i predsednik Miloševićeve partije

SUDIJA MEJ: Da li vi postavljate pitanje o Veljku Odaloviću, pošto to tako izgleda?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja samo navodim njegovu izjavu da bih mogao da ga pitam sledeće: ovde govorimo o članu Parlamenta, članu savezne Vlade, predsedniku Vlade Kosova, predsedniku kosovskog Izvršnog veća, šefu oblasti, predsedniku partijske organizacije Kosova, zatim o generalu Pavkoviću, članu osoblja i komandantu takozvanih armijskih korpusa, cele VJ. Vi navodite ljude koji su bili na visokim javnim mestima i istaknute javne ličnosti. Da ili ne?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Zato što su oni bili deo osoblja i članovi osoblja kojima ste vi komandovali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. To sam već čuo. Mene interesuje sledeće. Kako to da vi govorite o tajnim aktivnostima javnih ličnosti, kao što je predsednik saveznog Parlamenta, potpredsednik Vlade i načelnik Okruga. Da li je njihova dužnost da se sastaju sa vremena na vreme i diskutuju o važnim društvenim problemima, o ekonomiji, o građanima? Da li oni zauzimaju takva javna mesta koja zahtevaju da se oni sastaju i diskutuju o ovim stvarima?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ovo osoblje se sastajalo svakog utorka u 17.00 u zgradi kosovkog Parlamenta. To kažem sa punom odgovornošću. Ovo osoblje ste vi imenovali i davali im

naredbe za vojne operacije na Kosovu i sastajali su se u Domu armije, a ponekad i u zgradi Pokrajinskog komiteta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Recite mi onda ovo, gospodine Šukri. U vašoj izjavi, u vrhu treće stranice stoji: "Po svom osnivanju, grupa je održavala redovne sastanke svakog utorka u 17.00 u prostorijama Izvršnog veća". To ste vi rekli. Recite mi, molim vas, kakav je to vojni ili ratni štab koji se sastaje jedanput nedeljno, utorkom posle podne, u vreme kad se pije čaj? Kakvo je to ratno osoblje?

SUDIJA MEJ: To nije na njemu da komentariše. To je njegova tvrdnja. Tada su se sastajali. Prema tome, to šta vi kažete, da to baš i nije bio neki ratni štab, to je vaš stav, on to ne može da popravi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Da li je logično za političare ili da kažem, najviše predstavnike, jer govorimo o predsedniku Parlamenta, predsedniku Izvršnog veća, predsednicima Vlada, da li je logično da se oni redovno sastaju i razgovaraju o tekućim problemima? Zar im je zabranjeno da to rade u toku vršenja svojih dužnosti?

SUDIJA MEJ: Ne znam da li vi to možete da komentarišete? Naravno da im nije zabranjeno. Pretpostavljam da se pitanje može postaviti na sledeći način: šta je, gospodine Aljiu, u vezi sa sastankom ove grupe, bilo neobično? Da li je to bio redovan sastanak između političara i generala ili je tu bilo nečeg drugog?

SVEDOK ALJIU: To nije jednostavno pitanje. To je stvar vojne situacije na Kosovu i optuženi to vrlo dobro zna. Ova grupa je radila isključivo sa jedinicama koje su se nalazile na Kosovu od 1998. godine nadalje. O tome su razgovarali. Nisu bili tamo da piju popodnevni čaj, već da razgovaraju isključivo o vojnim pitanjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svakog utorka u 17.00? Je l' tako?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Svakog utorka u 17.00. Tada su se sastajali. Kada je bilo potrebno, dolazili su i u komandu armijskog korpusa u Prištini, jer su tamo mogli da spavaju u hotelu koji je pripadao armijskoj komandi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Mnogo puta u vašoj izjavi vi optužujete Milomira Minića koji je bio predsednik saveznog Parlamenta i koji je navodno koristio neku vrstu naredbi. Da li vi znate da on čak nije ni bio predsednik Parlamenta? To nije bila njegova funkcija. On je bio direktor Železnice i bio je predsednik Veća građana u Parlamentu. Da li znate da je to bio njegov položaj?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Vaš je problem koje ste mu funkcije davali, ali on je bio predsednik i član tog vojnog štaba na Kosovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u tome i jeste stvar, kako može ovoliko civila da čini vojni štab? Čak i da su koordinirali neke aktivnosti, kako oni mogu sačinjavati vojni štab? Kako vi, kao oficir koji ima vojno obrazovanje, možete da ovoliko civila stavite u vojni štab? Je l' to tačno ili nije?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Civilna zaštita u Jugoslaviji je imala mnogo civila. To nisu bili samo vojnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a mislite li da vojnici spadaju u civilnu zaštitu? Je l' tako?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Vojnici, normalno, ne pripadaju takvim jedinicama, međutim, vi komandujete njima, jer vi ste bili na čelu Teritorijalne odbrane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne razumem to šta sada kažete, ja sam bio na čelu celokupne odbrane i bio vrhovni komandant vojske kao predsednik republike, to zna svako u Jugoslaviji, prema tome ne znam šta tvrdite. Prezicirajte, molim vas.

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Časni Sude, mogu li da upotrebim jedan primer?

SUDIJA MEJ: Da.

SVEDOK ALJIU: Onda neka se to stavi na grafoskop

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Je l' vi imate ovo na vašem ekranu ili nemate?

SUDIJA MEJ: Da. Šta je to, gospodine Aljiu, šta želite da objasnite?

SVEDOK ALJIU: Evo, to optuženi može sam da vidi, to je komandna struktura i ko je komandovao na Kosovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Budite ljubazni, ja ne vidim ovde dobro, pa mi dajte taj papir da pogledam, pa ću vam ga vratiti na grafoskop.

SUDIJA MEJ: Molim da se optuženom da taj dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ovde se vidi, ovako, gore na vrhu Predsedništvo Savezne Republike Jugoslavije, vrhovni komandant oružanih snaga. Pa onda ispod njega Ministarstvo odbrane, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, koji se u ratu zove Vrhovna komanda. Onda se to grana na ratni štab, PVO (protivvazdušnu odbranu), pa na Komandu armijske oblasti i Komanda vojno-pomorske oblasti. Znači, prvo imamo vrhovnu komandu, Ministarstvo odbrane, vojsku, mornaricu i kopnenu vojsku. A onda se kopnena vojska dalje deli na divizije, korpuse i tako dalje i tako dalje. Šta vi ovim dokazujete? Kako postoji vrhovna komanda vojske i kako postoje armije, mornarica, vazduhoplovstvo, brigade i tako dalje. Hoćete li, molim vas, biti ljubazni da prevedete ovo, da biste mogli da objasnite šta je to što pokušavate da saopštite. Vi, gospodine Šukrija, izgleda ono šta piše u novinama i šta svako zna, ovde otkrivete kao neku spektakularnu činjenicu?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Časni Sude, oprostite. Ovaj dokument je moj primerak, a optuženi kaže da je to iz novina. To nije iz

novina, to je sa Vojne akademije u Beogradu. I to pokazuje vojnu strukturu na Kosovu. To je glavni dokument u kome sam optuženi može da pronađe koja je jedinica bila pod čijom komandom.

SUDIJA MEJ: Gde ste tačno dobili taj dokument, gospodine Aljiu?

SVEDOK ALJIU: To je sa Vojne akademije. I to je veoma važan dokument.

SUDIJA MEJ: Da li je taj dokument vama bio dat?

SVEDOK ALJIU: Ne, to je moj dokument.

SUDIJA MEJ: Kažete da to dolazi sa fakulteta, ali kako je on dospo u vaše ruke?

SVEDOK ALJIU: Pa ja sam tamo studirao. To je iz predmeta o komandi i strukturi jugoslovenske vojske.

SUDIJA MEJ: Znači, vi ste taj dokument dobili kad ste studirali na fakultetu?

SVEDOK ALJIU: Da, kad sam studirao na fakultetu.

SUDIJA MEJ: A kad je to bilo?

SVEDOK ALJIU: Od 1977. do 1981. godine, a ovaj dokument se još i danas nalazi u pravilu službe oružanih snaga Jugoslavije.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Ukoliko Tužilaštvo želi da se to uvrsti u spis, možemo to da uradimo. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U čemu je, gospodine Šukriju, otkriće da vojska ima svoju strukturu, oružane snage, da postoji vrhovna komanda, da postoje mornarica, avijacija i kopnena vojska i da se kopnena vojska po armijskim oblastima, divizijama, bri-

gadama, i tako dalje, organizuje? U čemu je otkriće? Šta je tu za vas bitno da ovde iznosite? Ne razumem, to uopšte nije nikakva tajna. Ko poriče da postoji kopnena vojska, mornarica, vazduhoplovstvo, da postoji vrhovna komanda, da postoje brigade i korpusi i tako dalje? Ko u opšte to osporava?

SUDIJA MEJ: Ovo sve šta ste rekli je komentar. On je dostavio taj dokument i on kaže da taj dokument pokazuje ono šta mu je rečeno na fakultetu. Vi možete to da komentarišete, ako hoćete, ali ne sada, sada idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, molim vas, dozvolite da uzmemo jedan od ovih dokumenata koji ste vi juče dali. Na primer, jedno pismo.

SUDIJA MEJ: Pre nego što nastavimo, bolje da taj dokument formalno uvrstimo u spis. Molim sudskog poslužitelja da uzme dokument. I molim da se da i dokazni broj. Ne, ne, samo trenutak. Prvo da se pozabavimo sa ta dva dokumenta pre nego što krenemo dalje. Molim da se tom dokumentu odredi dokazni broj Odbrane, ovom i onom prethodnom. Bilo koji broj.

sekretar: Pismo koje se tiče gospodina Aljiua će da bude dokazni predmet Odbrane broj 22, a šema će da bude dokazni predmet Odbrane broj 23.

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Želim da vas pitam upravo u vezi sa ovim pismom. Ovo je pismo koje načelnik Uprave za odbranu Petar Ilić, to ste juče pokazali, šalje u savezno Ministarstvo za odbranu, Sektoru za civilnu odbranu. Dakle, postoji u Saveznoj Republici Jugoslaviji, u Vladi Savezne Republike Jugoslavije, savezno Ministarstvo odbrane, pa onda područni organ u Republici Srbiji koji pripada saveznom Ministarstvu odbrane, pa onda unutar tog područnog organa Uprava za odbranu Prištine.

To piše gore u ovom zaglavlju. I sad načelnik Uprave za odbranu sa sedištem u Prištini, piše sedištu ministarstva. Je l' tako? To znači vaš podružni organ Prištine komunicira po vertikali slično toj šemi koju ste vi pokazali sa sedištem ministarstva. Je l' tako?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Pročitajte kome je upućeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Piše saveznom Ministarstvu za odbranu, Sektoru za civilnu odbranu.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, koji to sada dokument čitate? Ovde imamo dva. Jedan nosi broj 245, drugi nosi broj Tužilaštva 246, oba su od 28. jula. Možda bismo mogli da ih razlikujemo po dužini teksta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: O dokumentu koji je samo na jednoj stranici i ja ovde govorim o sledećem, to jest želim da mi svedok objasni da li oni ovde komuniciraju...

SUDIJA MEJ: Neću da dozvolim da nastavite dok ne shvatim o kom dokumentu govorite. Tri dokumenta su uvršćena. Možda možemo da ih identifikujemo na ovaj način, jer vi ne pratite brojeve. Ne, ne prekidajte me, ne pratite brojeve. Jedan je opisan kao "Predmet: Uputstva za odbranu naseljenih mesta". Sledeći je, on je upućen šefovima odeljenja i odseka za odbranu. Treći je opisan kao "Smernice za odbranu naseljenih mesta". Dakle, koji od ta tri dokumenta vi sada držite u ruci i citirate?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, ja držim u ruci papir koji ima oznaku K0004689. To je broj dokumenta...

SUDIJA MEJ: Molim vas da nam to predate da uporedimo sa dokumentima koji stoje u posedu Sekretarijata (Registry) i da vidimo koji je to tačno dokument. U svakom slučaju, u transkript mora da uđe tačna oznaka dokaznog predmeta o kome vi govorite. Molim da sekretar uporedi ta dva dokumenta i neka nam kaže o kom dokaznom broju se radi.

sekretar: Časni Sude, optuženi je govorio o dokaznom predmetu 248, to je poslednja stranica tog dokaznog predmeta.

SUDIJA MEJ: Da, molim vas da to stavite na grafoskop tako da i svedok može da vidi dokument. On može da dobije original, a optuženom dajte kopiju. Izvolite, kažite, postavite pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto gospodin Šukrija objavljuje organizaciju, ovde se vidi da načelnik uprave koja je organizacioni deo saveznog Ministarstva za odbranu, piše ministru, odnosno Ministarstvu odbrane, Sektoru za civilnu odbranu. E, sada želim da vas pitam, to je znači vertikalna saveznog Ministarstva odbrane, je l' tako? Pošto on ide sa federalnog nivoa, skroz dole do lokalnog nivoa, je l' tako? I ovde vidimo sa lokalnog nivoa...

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da odgovori. Možete li da odgovorite na to?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Da, primer koji smo maločas imali ovde, ali se ne kaže kome, da se Petar Ilić lično obraća Gezi Farkašu i traži da se naoružaju jedinice civilne odbrane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja hoću prvo da raspravim funkcionisanje te organizacije o kojoj vi govorite. Malopre ste pokazali šemu vojske. Je l' tako, gospodine Šukrija? Malopre ste pokazali šemu vojske?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Dobro ste to videli. Samo pažljivo pročitajte na koga je to adresirano, vidi se tu ime tog generala. Zašto vi to poričete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja ne poričem, gospodine Šukrija, da je Geza Farkaš u to vreme bio pomoćnik...

SUDIJA MEJ: Ovo ne treba da se pretvori u raspravu. Postavite ponovo pitanje i dozvolite svedoku da odgovori. Gospodine Šukrija, samo odgovorite na pitanje, nemojte da raspravljate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, sporedno je da li se pomoćnik ministra ili zamenik ministra odbrane za civilnu zaštitu zove ovako ili onako. Ja želim da utvrdim da područni organ, znači iz Prištine, komunicira sa pomoćnikom ministra odbrane zaduženim za civilnu odbranu. Je l' to činjenica?

SUDIJA MEJ: Mi možemo da vidimo kome je upućeno. Sad nam kažite, koja je poenta ovog pitanja, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Želim da utvrdim da li je ovo ta vertikalna Ministarstva odbrane o kojoj vi govorite?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Pre sam rekao da je to vertikalni komandni lanac i vi to ne možete da poreknete. Ovo je obični...

SUDIJA MEJ: Ne. Molim da se ne raspravljate sa optuženim, jednostavno odgovorite na pitanje i tako ćemo mnogo brže da završimo. Gospodine Miloševiću, imate još deset minuta sa ovim svedokom. Mi vidimo ove dokumente i vidimo da...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Tek sam počeo ovo ispitivanje, gospodine Mej. Zar vi ne vidite da svedok ni na jedno pitanje, u stvari, ne može da odgovori na uljudan način? Svedok vam je prilično nervozan, možda bi trebalo malo da se smiri pa onda omogućite da ga ispitam.

SUDIJA MEJ: Ne, ne, molim vas, da ni vi ne komentarišete. Imate još deset minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa dobro, zar nemam bar ni ono vreme koje je imala druga strana?

SUDIJA MEJ: Sada ste imali već sat vremena koje su oni imali i imali ste još malo više od toga, do sad. Možete da imate još 15 minuta i onda će vam to dati trećinu vremena više nego što je imalo Tužilaštvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li vi računate vreme koje su oni imali u petak, pre pauze?

SUDIJA MEJ: Da, da, sve je to uračunato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda mi je vrlo teško da postignem da postavim pitanja koja želim da postavim, jer ovde je on mnogo stvari objasnio, onih koje se u svakim novinama mogu pročitati. Objasnite mi, gospodine Šukrija, ako je ovo vertikalna koja ide organ uprave u kojoj ste vi radili, po kojoj vertikali ide, na primer, komunikacija u vojsci? Da li po onoj šemi koju ste pokazali malo pre ili na neki drugi način?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Rukovodstvo i komanda su jednostavno obrazac one vrste koju sam ja već prezentirao. To je jedna opšta šema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Petar Ilić je bio načelnik Uprave za odbranu koja pripada Ministarstvu odbrane. Ko je komandovao vojskom na Kosovu? Ko je bio glavni u vojsci tada na Kosovu 1998. godine, u vreme o kome vi govorite? Petar Ilić komunicira, dakle, sa Ministarstvom odbrane. S kim komunicira komandant vojske koji je dole, komandant korpusa, na primer? Dajte mi recite, vi ste oficir, dakle s kim komunicira komandant korpusa?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Vi znate odgovore na ta pitanja. Odlično ih znate. Videli ste to u dijagramu, komandant Prištinskog korpusa odgovara komandantu niške armije, to je vrlo jednostavno. A vi ste, vi ste bili vrhovni komandant oružanih snaga Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, on odgovara komandantu armijske oblasti. Naravno. Ja vas ne pitam zato što ne znam,

nego hoću da utvrdim šta vi govorite. A kome odgovara komandant niške armijske oblasti, Treće armije, kome on odgovara?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: On odgovara načelniku štaba jugoslovenske vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači ustanovili smo dve linije. Jedna postoji preko organa uprave Ministarstva odbrane, od dna do vrha, što se vidi iz ovog pisma. Drugo, objašnjavate, ide od komande korpusa, do komande armije, treće, pa onda do Generalštaba. To je vojna linija. A recite mi za policiju. Kome referiše šef policije, na primer, načelnik Sekretarijata unutrašnjih poslova u Prištini?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: O policijskim pitanjima treba da pitate policiju. Ja vam nisam pokazao dijagram za policiju.

SUDIJA MEJ: Vi ne odgovarate optuženom. Vi odgovarate Sudu. Možete li, molim vas, da nam pomognete u vezi lanca komande policije, ili ne? Ako ne znate, gospodine Aljiu, onda tako kažite.

SVEDOK ALJIU: Ja nisam bio u policiji da bih znao takve stvari.

SUDIJA MEJ: U redu, sledeće pitanje, molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali da se zadržimo na ove dve linije, znači, da l' vam je onda jasno, gospodine Šukrija, ako organizacioni delovi Ministarstva odbrane imaju svoju vertikalnu do vrha, do ministarstva, ako vojska imaju svoju vertikalnu do vrha Generalštaba, to smo utvrdili, je l' tako, kako onda i na osnovu čega možete da tvrdite da komanduje svim tim snagama nekakva zajednička komanda za Kosovo ili je to metod rada koji se tiče civilne zaštite i koji se tiče međusobnog informisanja?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Časni Sude, da odgovorim optuženom ponovo. Ja sam jasno objasnio pitanje vojnih okruga i komandu armijskog korpusa i pokrajinskog Sekretarijata za odbranu. Svaki od njih je imao svoje odgovornosti kao što sam ja juče objasnio. Ne možete da manipulišete prevodom na srpski. Treba

da znate odlično da je u slučaju rata armijom upravljala ova zajednička komanda koju ste vi formirali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači, ovo šta ste malo pre rekli, da komandant korpusa, na primer, Prištinskog ne odgovara komandantu armije, a komandant armije Generalštabu i meni, nego odgovara Milomiru Miniću. Je l' tako? Je l' to vi tvrdite? Znači, on prima naredbe od Milomira Minića, a ne od komandanta armije i ne od mene, nego od Milomira Minića u Prištini? Je l' vi to tvrdite?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Zašto unosite zbrku? Dobro ste videli taj plan koji sam vam ja pokazao. Ne pokušavajte da izbegavate svoje odgovornosti. Vi ste bili vrhovni komandant...

SUDIJA MEJ: Moraću ovo da prekinem. Ovaj svedok mora da odgovara Sudu, a ne da ulazi u rasprave sa optuženim. Jednostavno kažite da ili ne, nemojte da raspravljate. Ja sam vam to već jednom rekao, gospodine Aliju. Gospodine Miloševiću, koje je vaše sledeće pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nije mi dao odgovor na ovo pitanje.

SUDIJA MEJ: Postavite ga ponovo. Kratko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se, znači, komandovanje vojskom obavlja linijom koju ste opisali, od korpusa armije do vrhovne komande i do mene, ili se komanduje vojskom preko Milomira Minića, što vi tvrdite ovde?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ja ne tvrdim ništa, ja jednostavno govorim istinu. Ja sam već tri puta odgovorio na ovo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda je zaista uzaludno da nastavimo o tome. A dobro, da li je vama jasno da sva ova dokumenta, dokumenta koja ste, koja ste vi ovde predočili, da su to opšte poznate stvari u svakoj mesnoj zajednici?

SUDIJA MEJ: To je komentar, to nije pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da li piše u ovom drugom dokumentu, 4.737, na zadnjoj strani, gde se govori o zadacima civilne zaštite, kaže "jedinice opšte namene pružaju prvu medicinsku pomoć, spasavanje iz ruševina..."

SUDIJA MEJ: To je dokazni predmet 245. Da, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo smo gledali kako funkcioniše prema gore, a onda vidimo kako funkcioniše prema dole civilna zaštita, kaže: "jedinice opšte namene pružaju prvu medicinsku pomoć, spasavanje iz ruševina, gašenje požara, raščišćavanje barikada, pranje ulica" i tako dalje. Specijalizovane jedinice na spasavanju iz ruševina, pa se kaže "građevinske, putne, vatrogasne", to su ove što imaju građevinske mašine, pa mogu da rasčiste ruševine, je l' tako? "Prvu medicinsku pomoć, uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava, asanaciju terena i održavanje reda". Pa onda učestvuju u izgradnji skloništa, zaklona, osposobljavanja, snabdevanja vodom. I onda "osmatranje, obaveštavanje, praćenje svih terorističkih aktivnosti". Govori se, znači, o radnjama koje civilna zaštita ima u vezi sa terorističkim aktivnostima. Da li je vama, gospodine Šukrija, poznato koliko je, pošto ste radili u područnom organu ministarstva odbrane u Prištini, koliko je 1998. godini o kojoj vi svedočite, ubijeno od strane OVK Srba i Albanaca i vojnika i policajaca i koliko je bilo terorističkih napada? Koliko je naselja bilo zauzeto? Na primer, od Orahovca (Rahovec), da li vam je to poznato?

SUDIJA MEJ: Rečeno mi je da, u stvari, gledamo dokument broj 246. Ali, sada nećemo da se zaustavljamo da bismo kroz to prošli. Nije važno da li je 245 ili 246. Gospodine Aljiju, da li ste u stanju da pomognete Sudu i odgovorite na pitanje o broju terorističkih napada izvedenih od strane OVK tokom 1998. godine, kao što je ovde rečeno? Ako možete da nam pomognete, izvolite. Ako ne možete, jednostavno kažite da ne možete.

SVEDOK ALJIU: Ja ću pokušati da vam pomognem. Sud treba da zna da OVK nikada nije na Kosovu preduzimala terorističke operacije. Pomenuću samo jedno ubistvo. Iljir Durmiši (Ilir Durmish) i njegovi prijatelji Tale (Tal) i Malić (Maliq) su ubijeni 1990. godine i nikada nije objašnjeno ko je njih ubio. A Sud zna ko je bio glavni u Prištini. Mogu li da pokažem...

SUDIJA MEJ: Ne, imali smo dosta dokaznih predmeta. Ne, bolje da ne idemo dalje. Kako biste vi kategorizovali ove operacije OVK na Kosovu?

SVEDOK ALJIU: Operacije OVK su bile vid odbrane od sprskog okupatora i varvara i odbrana stanovništva.

SUDIJA MEJ: U redu, u redu. Gospodine Miloševiću, sledeće pitanje, imate još četiri minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, bez obzira na to kako vi kategorišete, to je bilo vaše pitanje, gospodine Mej. Da li znate koliko je ljudi, Srba i Albanaca, vojnika i policajaca pobila OVK u 1998. godini? Da li znate da ih je mnogo poginulo tad? Da li to znate?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Mnogi Albanci su ubijeni od strane pripadnika jedinica Vojske Jugoslavije, od strane policije kao i srpskih jedinica specijalnih snaga. Ove snage su bile smeštene u Prištini, u hotelu "Grand" i u hotelu "Park", isto tako u hotelu "Hercegovina", kao i na glavnom putu od Kline (Kline) do Đakovice (Gjakove).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vas ne pitam...

SUDIJA MEJ: Molim vas da ponovite svoje pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi poričete da je OVK 1998. godine ubila veliki broj građana, Srba i Albanaca, policajaca, vojnika i drugih? Da li vi poričete to?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: OVK nije ubijala Albance, sasvim suprotno, branila je Albance. A situacija 1998. godine je bila ratna situacija. Vladalo je ratno stanje i vi ste imali 50.000 vojnika na Kosovu i mi smo imali pravo da se branimo od kolonizacije i okupacije. Časni Sude, da li želite da pogledate jedan primer, samo da pogledate?

SUDIJA MEJ: U redu, stavite ga na grafoskop brzo. Šta je to, gospodine Aljiu? Je li to neki izveštaj?

SVEDOK ALJIU: Ovo je izjava generala Prištinskog korpusa koji kaže da se oko 150.000 naoružanih ljudi nalazi na Kosovu, a optuženi govori o terorističkim grupama koje uopšte nisu postojale, ili ako su postojale, radilo se o srpskim terorističkim grupama. I takođe su korišćene specijalne jedinice.

SUDIJA MEJ: U redu, ako Tužilaštvo to želi, može na osnovu toga da postavlja pitanja. Molim da se dokument vrati svedoku. Gospodine Miloševiću, izvolite, ovo je vaše poslednje pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kako ispitivati ovog svedoka koji ovde u svojoj izjavi govori gde se nalazi hotel "Park", gde se nalazi hotel "Grand" koji tvrdi da je Ojdanić bio načelnik Generalštaba, da je Pavković bio komandant Treće armije, da sam ja bio vrhovni komandant, što je sve mogao da vidi i na televiziji ili na radiju i u svim novinama i što nije nikakva tajna. Mislim, kako da ispitujem svedoka, a posebno uz pomoć one druge strane koja trijumfalistički izvlači nekakva dokumenta...

SUDIJA MEJ: Ne, u redu. Gospodine Vladimirov (Wladimiroff), da li vi imate pitanje za ovog svedoka?

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Hvala, časni Sude. Vi ste studirali vojne nauke na Fakultetu odbrane, zar ne?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Da, Fakultet narodne odbrane u Beogradu.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Znači, znate razliku između zvaničnog stanja rata i nekog oružanog sukoba, zar ne?
SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Da li je postojalo zvanično stanje rata na Kosovu pre nego što je počelo bombardovanje NATO pakta?
SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Da li je ono bilo proglašeno?
SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Da iskoristim ovu priliku da kažem da je trećeg dana sporazuma u Rambujeu (Rambouillet) došlo do opšte mobilizacije jugoslovenskih snaga.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Da li to podrazumeva zvanično ratno stanje?
SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Da li sam u pravu da nije proglašeno zvanično ratno stanje od strane jugoslovenskih vlasti?
SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Jeste, ratno stanje. Ali je to bilo tajno.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Kako to mislite tajno? Zar nije bilo javno objavljeno?
SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: To nije bilo javno objavljeno.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: A zašto onda kažete tajno? Kako znate, ako je bilo tajno?
SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Znam zato što je sekretarijat odbrane sproveo mobilizaciju.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Da li je onda, prilikom te mobilizacije, objavljeno da je u pitanju zvanično ratno stanje? Da li je proglašeno ratno stanje?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Znači, ako imate to naređenje onda bi to mogli da pročitamo, zar ne?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ja nemam takvo naređenje, zato što se radi o tajnom naređenju.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Ali kako znate ako nemate to naređenje?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ja sam tamo radio.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Da li ste vi videli to naređenje?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ja sam video kako su pripremani pozivi za mobilizaciju.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Da li ste vi videli to naređenje?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ne, nisam video naređenje.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Ponovo, kako znate da se onda po tom naređenju tajno objavljuje zvanično stanje rata?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Zato što su vojni obveznici pozvani, a isto tako su i obveznici bili mobilizovani i u policijske jedinice.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV – PITANJE: Poslednje pitanje, vi ste u vašem svedočenju rekli da u slučaju rata onda vojskom komanduje struktura onako kako ste vi o tome svedočili. Da li se slažete da ako nema stanja rata, da onda ta čitava struktura ne bi funkcionisala i nije funkcionisala, iako je ona postojala?

SVEDOK ALJIU – ODGOVOR: Ako nije ratno stanje, ako je stanje mira, onda ta struktura ne bi funkcionisala.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV: Hvala vam.

SUDIJA MEJ: Gospodine Rajnefeld?.

TUŽILAC RAJNEFELD: Kad bolje razmislim, Tužilaštvo nema dodatnih pitanja, hvala vam.

SUDIJA MEJ: Hvala, gospodine Aliju, hvala što ste došli pred Tribunal da svedočite, sada ste slobodni i možete da idete.

SVEDOK ALJIU: Hvala.

SUDIJA MEJ: Sada pravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, pre nego što nastavimo, treba da promenimo broj jednog dokaznog predmeta. Dobiće broj kao dokazni predmet Tužilaštva. Molimo vas da nam sekretar suda da novi broj.

sekretar: Ranije označen dokazni predmet Odbrane broj 23, sada će da bude dokazni predmet Tužilaštva 249.

SUDIJA MEJ: I moraćemo da se pozabavimo, mislim da vi se ne bavite pukovnikom Kroslandom (John Crosland), ali moramo i time da se pozabavimo. Molim vas da to kažete gospodinu Rajnefeldu pre nego što danas završimo. Možda ćemo na to da se vratimo krajem dana.

TUŽILAC NAJS: Znam da informacije na kojima je zasnovana aplikacija o kojoj vi, po mom mišljenju, govorite, neće stići u pisanoj formi sve do 14.00.

SUDIJA MEJ: Ne, to je originalna aplikacija po pravilu 92bis. To moramo da razjasnimo.

TUŽILAC NAJS: U redu.

SUDIJA MEJ: Neka svedok pročita svečanu izjavu.

TUŽILAC NAJS: S obzirom da se radi o zaštićenom svedoku, da li sme da sedne?

SUDIJA MEJ: Da, sedite, sedite dok čitate izjavu.

SVEDOK K-25: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ovom svedoku odobrene su razne zaštitne mere. Zato molim da se njemu preda ovaj papir. Možete li da mu pokažete taj papir, molim vas. Molim da pogledate ovaj komad papira, nemojte ništa glasno da čitate, smo recite "da" ako su detalji koji su tu napisani tačni.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada molim da se taj papir uvrsti u dokazni materijal i da mu se da dokazni broj. Časni Sude, ovaj svedok govoriće o većem broju lokaliteta na kojima je bila aktivna jedinica u koju je on bio raspoređen. Da bi njegov iskaz bio razumljiviji, ne samo za Pretresno veće, nego i za javnost, ja ću te lokalitete da identifikujem u atlasu koji koristim u ovom suđenju. Ponekad ću moći da kažem na kojoj se stranici nalazi određena lokacija. Tada bi trebalo da, kad ja kažem broj strane, sudski poslužitelj stavi tu stranu na grafoskop. Onda će o jednom lokalitetu ovaj svedok da govori detaljnije i za taj lokalitet imamo posebnu mapu. Gospodine, vas ćemo u ovom postupku da zovemo "svedok K-25". Ja ću sada brzo da prođem kroz načelna pitanja. Molim vas, ukoliko je to moguće, da na pitanja odgovarate samo sa da ili ne, jer će nam to uštedeti vreme i vaš iskaz će na taj način da

bude kompaktniji. K-25, da li ste vi srpski policajac koji je odslužio obavezni vojni rok u JNA, gde ste prošli obuku za operatera samonavodeće antitenkovske rakete kratkog dometa u okviru pešadijskog bataljona JNA?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li nakon vojnog roka završili univerzitetske studije, postali član rezervnog sastava policije, kasnije ste radili u policiji, a nakon dodatne obuke postali član jedinice poznate pod skraćenicom "PJP" ili Posebne jedinice policije? Nastavili sa uobičajenim policijskim radom, ali ste obavljali posebne zadatke za PJP u izvesnim prilikama?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je jedinica čiji ste vi bili pripadnik s vremena na vreme dobijala uputstva i instrukcije od Vojske Jugoslavije o posebnim oružjima?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. U svrhu obuke.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li možete da nam date jedan primer takvog posebnog oružja za koje ste vi prošli obuku u okviru Vojske Jugoslavije?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Za vreme obuke, imali smo obaveznu obuku za rukovanje pešadijskim naoružanjem, vojnom opremom, oružjem srednjeg dometa kao što je "zolja" i "osa", ručnim raketnim lanserima, nagaznim minama, osnovnu obuku za rukovanje posebnim vrstama oružja velikog kalibra, kao što je 12.9 i tako dalje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je vaša jedinica imala na raspolaganju to oružje kada je to bilo potrebno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, jer je to spadalo pod okvir obuke za rukovanje pešadijskim naoružanjem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada idemo na paragraf 6. Da li ste iz mesta gde ste normalno bili stacionirani, bili u nekoliko na-

vrata raspoređeni na Kosovo i bili tamo 1998. godine i 1999. godine?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, šest puta 1998. godine i jednom 1999. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada ćemo vrlo kratko da prođemo kroz 1998. godinu. Molim sudskog poslužitelja da atlas otvori na karti broj 5. Molim da se to stavi na grafoskop. Tu se vidi centralni i zapadni deo Kosova. Da li je vaš prvi raspored bio u Kosovskoj Mitrovici (Mitrovice), Srbici (Skenderaj), Jošanici (Jashanice) i Klini?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da u jednoj rečenici kažete kakva je bila priroda operacije koju su obavljale PJP?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Operacija je bila oslobađanja putnih pravaca Srbica - Klina, Klina - Peć (Peje), zbog toga što su albanski teroristi u to vreme blokirali puteve u ovom delu i izvodili neprekidne terorističke akcije na tim deonicama puta i pucali u sve što se kretalo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na ovoj karti ne možemo da vidimo Klinu, ali ona je nešto južnije na karti. Kog datuma ste otišli na taj zadatak, gospodine K-25?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Negde oko 1. marta ili 2. Ne mogu tačno da se setim. U stvari, bilo je definitivno 1. marta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste upoznati sa tim da li je ta jedinica odlazila na takve zadatke tamo i ranije ili je to bio prvi put?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Nije bilo ranijih odlazaka. Naša jedinica nije nikada odlazila na teren radi izvršavanja takvih zadataka. Ovo je bio naš prvi antiteroristički zadatak.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da nam kažete datum kad ste tamo bili raspoređeni drugi put i šta je bio vaš zadatak?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Drugi put smo otišli na isto područje i naš zadatak je bio da obezbeđujemo prohodnost puta. Znači svojim prisustvom smo obezbeđivali put.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada je bio taj drugi zadatak?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Nakon završetka prethodnog zadatka, imali smo tri ili četiri dana odsustva, a zatim smo se vratili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada idemo na kartu na strani 4 atlasa, prethodna strana. Mislim da nam je potreban donji deo te karte gde se vide Peć i Dečani (Decane). Gospodine K-25, kad je bio vaš treći zadatak, gde ste bili raspoređeni i šta vam je bio zadatak?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Treći zadatak je bio odmah nakon drugog. Imali smo vrlo kratak odmor. Bili smo raspoređeni u predelu puta Peć - Đakovica, gde su albanski teroristi ponovo odseklili delove puta i saobraćaj nije mogao normalno da se odvija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na karti možemo da vidimo, ako pogledamo južno od Peći, a severno od Dečana, ne znam da li možemo da zumiramo donji desni ugao ove karte... Tu možemo da vidimo nekoliko sela, Donji Streoci (Strelle i Poshtem) i Gornji Streoci (Strelle i Eperm). Da li su ova sela bila uključena u vaš treći raspored?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. To znači ako nismo bili na redovnom dvodnevnom odsustvu, bili smo na položaju u Gornjim Streocima gde smo obezbeđivali nesmetano odvijanje komunikacija, odnosno saobraćaja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada idemo na vaš četvrti zadatak. Gde ste išli na četvrti zadatak?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Tokom četvrtog zadatka smo pokušali da uspostavimo kontrolu nad Jablanicom (Jabllance) koja je bila jako terorističko uporište i gde je bilo stacionirano oko 3.000 dobro naoružanih terorista. Međutim, tada nismo uspeli da uđemo u Jablanicu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je Jablanica na jugu Kosova, koja je prilično udaljena od mesta gde ste išli na prethodne zadatke?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Karta broj 15, gornji levi ugao, tu se vidi Jablanica, odmah u južnom uglu ili ivici Kosova. Čini mi se da ne gledamo pravu kartu. Svedok će da vam pokaže gde da gledate. Sad možemo da vidimo Jablanicu u gornjem levom uglu ekrana. Koliko dugo je trajala ta neuspešna misija?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Svaki zadatak na terenu je trajao između 25 i 30 dana, ali ovaj pokušaj zauzimanja Jablanice je trajao oko dan ili dan i po.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo sada na vaš peti zadatak, za koji nam treba, čini mi se, karta broj 9, to je krajnji zapad Kosova. Da li je vaš peti zadatak, to je vrh karte, bio južno od Dečana? Dakle, da li je vaš peti zadatak bio u području Prilepa (Prejlep) i Junika (Junik) odnosno konkretno u području sela Babaloć, (Baballoq) koji vidimo ovde s desne strane, dole desno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta ste je tada bio vaš zadatak?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Kontrola puta, obezbeđivanje puta i pravaca komunikacije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I konačno, vaš šesti zadatak, lokacija takođe na karti broj 9. To je bilo u predelu Junika koji se vidi negde u centru ekrana, malo ka dnu. Šta ste radili na tom šestom zadatku?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Trebalo je da uspostavimo kontrolu nad tim selom iz koga su stalno dolazili teroristički napadi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada molim sudskog poslužitelja da otvori ovaj atlas i da stavi desnu stranu jedne sranice. Tako je, to je to. Hvala. Da li ste tokom te operacije imali podršku Vojske Jugoslavije?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. Tom prilikom smo dobili podršku jednog dela VJ sa jezera Radonjić (Liçeni i Radoniqit), jer su albanski teroristi u tom delu imali veoma jaku bazu i bili su dobro utvrđeni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To se jezero vidi na ovoj karti, to je ovaj plavi deo desne strane karte koja se vidi na grafoskopu, ja mislim. Hvala. Časni Sude, sada idemo sa paragrafa 8, vratićemo se kasnije na paragraf 9, a sada idemo na paragraf 15, kako bismo sva ova pitanja obradili hronološkim redom. Dolazimo do vašeg zadatka iz 1999. godine, jer su se svi vaši prethodni zadaci, s obzirom na zakonomernost u rasporedu i operacijama vaše jedinice, odigrali 1998. godine. Da li ste 1999. godine bili na zadatku u području Velike Kruše (Krushe e Madhe) i Male Kruše (Krushe e Vogel)?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mi ćemo u vezi sa ovim zadatkom da koristimo jednu posebnu kartu koja je napravljena u dve veličine, jednu manju za grafoskop i jednu malo veću za Pretresno veće, za optuženog i za prijatelja suda Molim da se to sada raspodeli. Velika Kruša je na karti broj 10 u atlasu na koti K23, ako, časni Sude, želite da nađete ove delove u atlasu radi upoređivanja. Ali, mislim da, s obzirom da je tako identifikovano, da se možemo služiti ovom detaljnijom kartom do kraja svedočenja o ovoj temi. Molim sudskog poslužitelja da manju kartu stavi na grafoskop. Molim da se to stavi tačno na sredinu. Hvala. Ja mislim da će tehničari sada da budu u stanju da zumiraju one delove koji nam budu potrebni.

sekretar: Časni Sude, papir sa pseudonimom će da bude dokazni predmet Tužilaštva broj 250, a ova karta je dokazni predmet Tužilaštva 251.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Gospodine K-25, oznake na ovoj karti koje ćemo malo kasnije da protumačimo, da li su unete prema vašim uputstvima i da li označavaju stvari koje ste vi videli i o kojima ćete moći da govorite?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada je počeo taj zadatak?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: 25. marta u ranim jutarnjim časovima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da sada zumiramo tamo gde se spajaju dve zelene linije. Hvala, to je dovoljno. Na mestu gde se te dve linije spajaju sa leve strane, vidimo selo ili grad Žrže (Xrxe). Da li je vaša jedinica za posebne namene bila razmeštena u području Žrža na putu Đakovica - Prizren (Prizren)?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, tako je. Mi smo tamo došli tog dana iz sela Babaloć.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, uz dopuštenje Pretresnog veća, ja ću na kraju iskaza ovog svedoka na kratkoj privatnoj sednici da zamolim za identifikovanje jedinica. A zasada će te jedinice da budu anonimne. Kada ste tamo stigli sa vašom jedinicom, kakvu ste imali opremu sa sobom?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Stigli smo tamo sa tri kamiona "110", jednim "Pincgauerom" (Pintzgauer), tri džipa, jednim oklopnim džipom, tri civilna kamiona i sa našim uobičajenim naoružanjem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi i vaša jedinica bili u kontaktu sa oficijom, nekim oficijom Vojske Jugoslavije i ako jeste, recite nam kad, kog datuma i do čega je taj kontakt doveo?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, taj gospodin iz VJ nas je dočekaio i umesto da nas uputi u Žrže, rasporedio nas je duž puta. Zajedno sa našim komandantom čete, uspostavio je vezu duž ove blokade i rasporedio nas tamo...

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molio bih da se ovaj mikrofoni uključi i za nas, a ne samo za prevodioce, jer vrlo slabo čujem svedoka, ne

mogu da čujem šta govori. Imam utisak da mu je mikrofonski uključen isključivo za prevodioce, a ne i za sobu.

SUDIJA KVON: Na slušalicama možete vrlo jasno i glasno da čujete svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne prevodi se srpski na srpski, gospodine Kvon (Kwon). Ne prevodi se svedok na srpski.

SUDIJA MEJ: Ne. Ali srpski kanal možete da čujete, jer, po svemu sudeći, nema drugog načina da se to izvede.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Srpski kanal vrlo dobro čujem kad vi govorite, ali ne i kad svedok govori. Zato što on nije uključen, čujem ga sa slušalica, gospodine Kvon.

SUDIJA KVON: Pokušajte, molim vas, jednom. Samo probajte.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja vam kažem da čujem preko slušalica. Mislim da mikrofonski treba okrenuti ka svedoku, ove koji su okrenuti prema vama, umesto prema svedoku. Onda ću moći da ga čujem.

SUDIJA MEJ: Ljudi koji su zaduženi za ta pitanja organizovaće to kako najbolje znaju. Mi tu ništa više ne možemo da učinimo. Sekretarijat je čuo šta ste vi rekli i ukoliko se tu nešto može poboljšati, to će da se i poboljša.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ovaj svedok, žao mi je što optuženi nije sasvim pratio, ovom svedoku je odobrena distorzija glasa, to znači da njegov glas mora da se hvata drugim posebnim mikrofonskim i zato se glas svedoka može čuti samo na slušalicama koje on odbija da koristi. Gospodine K-25, možete li, dakle, služeci se ovom kartom i ovim linijama u boji, koristeći pokazivač, da pokažete gde ste tačno bili razmešteni?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Na raskrsnici između železničke pruge i puta, duž glavnog druma od Đakovice do Prizrena, u Maloj Kruši i u toj široj oblasti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oficir Vojske Jugoslavije koga ste pomenuli, recite nam, koliko je, prema vašem shvatanju, kakvo je on imao ovlašćenje nad opremom raznih jedinica ili jedinica koje su bile razmeštene u vašem području?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: On je komandovao samo sa onim oklopnim vozilima koja su bila raspoređena pored nas..

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav je bio nivo komunikacije između jedinica? Možda možete da nam kažete i koliko je tamo bilo jedinica raspoređeno. Dakle, koji je bio nivo komunikacije između vaše jedinice i jedinica vojske?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Komunikacija između policijskih snaga odvijala se putem radio komunikacije na istom kanalu, a sa VJ smo imali usmenu vezu jer oni nisu imali radio stanice na istom kanalu kao mi. U slučaju potrebe, mi bismo kontaktirali naše osoblje, naš štab koji je imao radio vezu sa vojskom, kada bi nam sa njom zatrebao kontakt.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Operacija u kojoj ste vi učestvovali... Uzmite, molim vas, pokazivač i, gledajući u kartu, recite nam šta je bio cilj te operacije.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Sama operacija se izvodila u više faza. Ovo je bila prva pripremna faza gde je osnovni cilj bio da se iz položaja u Beloj Crkvi (Bellacerke) teroristi odbiju prema Mališevu (Malisheve) i Milanovićima (Shkoze) i da se civilno stanovništvo izvuče sa linije fronta. Sve je urađeno imajući veći cilj na umu, a to je da su teroristi imali veliku kontrolu nad teritorijom koja je bila izuzetno nepristupačna. Pribojavali smo se i dolaska NATO snaga i da bismo to umanjili i da bismo obezbedili da mi imamo kontrolu nad tim predelom, zato smo bili angažovani u toj operaciji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mališevo se ne vidi na ovoj karti, ali vidi se na karti broj 10, ali ne morate sad da okrećete tu stranu. Nalazi se na severu i nešto istočno, nešto malo na istok u odnosu na deo koji se vidi na ovoj karti. Da li je to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uopšteno govoreći, kasnije ćemo se vratiti na pojedinosti, šta se dogodilo sa civilima u toj zoni operacija?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Nemam prevod.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta se desilo sa civilima koji su bili u tom kraju? Uopšte, šta se desilo sa civilima koji su bili u toj zoni operacije?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: U početku operacija, civili su bili u toj oblasti, a kako je došlo do sukoba između nas i OVK, civili bi se povlačili prema linijama komunikacija i putu između Đakovice i Peći. Tako da su bili premešteni iz Male Kruše koja je bila krajnja tačka operacija, radi njihove lične sigurnosti i bezbednosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U kom pravcu su civili bili upućivani?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: U pravcu Prizrena, ali izvan Male Kruše.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste ikada saznali šta se sa njima desilo posle toga, ili je to nešto o čemu mogu drugi da govore?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne znam šta se posle toga dogodilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možemo li sada da se bavimo kretanjem civila malo detaljnije? Da li ste vi direktno učestvovali u identifikaciji i kretanju tih civila i ako jeste, kome ste vi predavali, kojoj jedinici ste vi predavali te civile?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Pošto smo držali puteve i blokade, ukupno civilno stanovništvo iz zabačenih delova sela Celina (Celine) je otišlo u pravcu u kome su ih usmeravale naše snage, van

zone dejstava, prema Maloj Kruši i železničkoj stanici. Svi civili su dalje predavani lokalnim policajcima zbog ranijih iskustava, odnosno zbog toga što su se pripadnici OVK presvlačili u civilna odela i sakrivali se među civilima. Zbog toga smo civile predavali pripadnicima lokalnog MUP-a koji su znali kako da otkriju pripadnike OVK među njima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Po gruboj proceni, koji broj civila ste predali lokalnom MUP-u?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne mogu tačno da kažem taj broj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da nam date procenu? Vi ste to uradili u svojoj izjavi, a sad pošto ste ovde, možete li to da uradite i u pred Sudom?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Oko 5.000.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad su predati, da li se prema ženama i deci ponašalo drugačije u odnosu na ponašanje prema muškarcima?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Iako je bio veoma vruć dan, žene i deca su smešteni na železničku stanicu u Maloj Kruši, odatle je SUP Prizren organizovao prevoz za njih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Što se tiče muškaraca, da li je i za njih organizovan prevoz ili ne?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je tačno da ste vi i neki od vaših kolega, organizovali da neki od tih ljudi dobiju vodu, što inače ne bi bio slučaj?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ja ne znam zašto i inače ne bi dobili vodu. Mi, policajci, smo bili tamo. To su bili naši građani. Oni su vodu dobili. Mi smo se organizovali tako da smo jednog policajca ostavili gore na putu, pored puta i kako su vojne snage prelazile preko ovog puta vrlo brzo zbog operacija koje su bile u toku, mi smo postavili jednog policajca da čuva decu dok su pretrčavala

put do zgrade u kojoj je bilo pijaće vode. Dali smo im oko 5.000 litara vode.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Lokalni MUP, da li su oni bili raspoređeni na jednom mestu, ili su bili raspoređeni na određenom rastojanju duž puta?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Oni su imali svoj punkt na raskrsnici u Maloj Kruši, prema Belom Drimu (Drini i Bardhe) i uz nasip, znači desno od nas.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je to bilo jedino mesto gde su oni bili raspoređeni na tom putu?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Držali su punkt i u selu Žrže i u selu koje je blizu mosta. Samo da se setim. Da, zove se Rogovo (Rogove).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da li su postojali kontrolni punktovi na tim mestima?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. Zaboravio sam da kažem, imali su svoj kontrolni punkt i u Velikoj i u Maloj Kruši.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 19. Kakav je zadatak imala, kakav su zadatak obavljali lokalni srpski rezervisti, ako su uopšte imali ikakav zadatak u pomenutim selima u tom kraju?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Štitili su, branili su sami sebe, jer nije bilo dovoljno policije da ide da štiti svako srpsko selo, ili, da kažem, sve Srbe u albanskim selima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su bili naoružani i da li su imali uniforme na osnovu kojih bi se video njihov status rezervista policije?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, imali su. Svi su oni bili u rezervnom sastavu policije i svi su imali i uniforme i naoružanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada prelazim na saradnju tokom ove vežbe ili operacije između VJ i MUP-a. Oficir VJ o kome ste vi

već govorili, šta je konkretno bilo njegovo zaduženje, po vašem mišljenju?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: On je bio zadužen samo za borbena vozila.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su pripadnici vaše grupe PJP učestvovali u njegovim jedinicama u smislu toliko i toliko ljudi po oklopnom vozilu?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, mi smo obezbeđivali fizičku zaštitu za ta oklopna vozila.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je ta zaštita bila deo ranije postignutog dogovora ili plana?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne. To je bio deo dogovora na terenu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 21. U koliko sati je počela operacija i kog datuma?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: 25. marta između 5.00 i 5.30.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A razmeštaj je bio duž puta o kome ste govorili. Da li je to, takođe, bilo i duž puta od Žrža do Bele Crkve i do fabrike vina blizu Orahovca, što vidimo pri vrhu ove dve zelene linije?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Trebalo bi da je tako, ali nisam bio tamo, tako da nisam video. Ali trebalo je da naši ljudi budu tamo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda sada treba da se pogleda legenda na karti koja se nalazi na dnu. Molim poslužitelja da nam pomogne tako da možemo da vidimo šta je šta. Prvo da pogledamo legendu, ako možete na to da se fokusirate. Ako je lakše, možda karta treba da se savije na pola. Molim da pogledate legendu. Neprekidna zelena linija na ovoj karti, a vi ste učestvovali u obeležavanju te karte, znači ta zelena linija je 23. odred PJP iz Vojvodine, neprekidna tamnoplava linija je prizrenski MUP, isprekida-

na plava linija je odred PJP iz Niša. Dupla linija, zasada van granica karte, ali ne brinite, vratićemo se kasnije, kaže da su to Frenkijevi JSO, Jedinice za specijalne operacije. Ima još jedna linija pored koje stoji oznaka VJ i onda ima jedna strelica koja pokazuje put koji je korišćen za deportaciju. Koju ste od ovih jedinica vi lično videli?

SUDIJA MEJ: Počnite tako što ćete da ga pitate koja je bila njegova jedinica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koja je jedinica bila vaša jedinica?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Moja jedinica je bila u okviru 23. bataljona. To je bila sedma četa na liniji od sela Žrže do Male Kruše, na putu Đakovica - Prizren.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači vi ste za taj raspored znali lično. Da li je neki od ovih drugih rasporeda koje ste...

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Imam jednu ispravku, ako dozvoljavate. Nisam uključio specijalne jedinice, JSO, u smislu da su i oni učestvovali u operacijama, već sam ih samo video tokom predstojećih operacija. A izbeglice nisu išle putem koji sam ja nacrtao, već je to bio glavni smer njihovog kretanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Na JSO ćemo doći za par minuta. Da se vratimo sada na južni deo oznaka na karti. Znači, zelena linija koja se proteže duž puta je vaša jedinica. Što se tiče prizrenskog MUP-a koji je na levoj strani, ili severozapadno odatle, da li je to nešto šta ste lično videli ili ste samo čuli za to?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, video sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Onda severnije od toga su snage koje su predstavljene sledećom zelenom linijom označenom kao 23. odred PJP iz Vojvodine, i on ide sve do Orahovca. Da li ste to videli lično ili ste samo čuli o tome?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Znam da su bili tamo. Oni su bili elemenat te saradnje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Niški odred koji je predstavljen isprekidanom plavom linijom, da li ste to lično videli, ili ste za to saznali od drugih?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Još jednom, deo saradnje. Znao sam da su oni tamo, ali ih nisam video.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju, kao što ste nam rekli, severnije na karti, molim poslužitelja da pomeri kartu, dupla plava linija koja predstavlja Frenkijeve JSO, to je jedinica koju ste vi videli, ali kasnije. Mislim da ste nam tako rekli.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, tako je. Sreo sam ih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je, znači, raspored raznih jedinica. Od koga i sa kog nivoa su stizale instrukcije koje ste dobijali o tome šta je trebalo da radite? Ne morate da nam kažete tačno ime osobe, nego nam samo kažite čin osobe od koje su dolazile vaše instrukcije.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Na nivou čete, instrukcije su se dobijale od glavnokomandujućeg oficira, a informacije su prosleđivane komandirima četa koji su ih onda prosleđivali nama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prva rečenica paragrafa 25, radi orijentacije Pretresnog veća. Koji je bio cilj operacije? Šta je trebalo da se uradi teroristima i koja je bila svrha toga? Kako je to vama objašnjeno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da se oslobode komunikacije između Đakovice i Prizrena, gde su bili stalni napadi OVK i da se potisnu članovi OVK prema Mališevu, da se izvuče civilno stanovništvo iz zone dejstava, to je bilo nešto što smo radili u svakoj pojedninačnoj operaciji. Civili bi bili izvučeni iz borbene zone, a dve grupe su se za to starale. Drugim rečima, operacije su se odvijale između nas i OVK. Glavni plan je bio da smanjimo teritoriju pod kontrolom OVK, jer je postojala mogućnost da se tu iskrcaju trupe NATO pakta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prema instrukcijama koje su vam date, koja je bila procena o broju pripadnika OVK u tom kraju? Šta ste vi mislili o tom broju koji vam je dat? Da li ste vi imali svoju procenu, bez obzira koliko je gruba bila, o tome koliko je bilo pripadnika OVK?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Osnovna procena je bila oko 10.000 terorista. Mi smo smatrali da ih je bilo znatno manje. Možda 5.000.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste se u opštim crtama bavili rasporedom. Da li možete detaljnije da nam kažete kako su bili raspoređeni tenkovi u vašem kraju, i takođe, gde su se nalazila vozila, oklopna vozila koja se zovu "BOV"? Prvo nam kažite za tenkove. Gde su se tenkovi nalazili u tom kraju?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Jedan tenk je bio na mostu, a drugi u ovom ovde naselju Velika Kruša. Tri tenka su bila sa naše desne strane, na našoj krajnjoj poziciji, u Maloj Kruši. Bila su i četiri BOV-a, borbena oklopna vozila, raspoređena duž puta između Male i Velike Kruše.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda je očigledno, ali kojoj su jedinici pripadali tenkovi i borbena oklopna vozila?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Pripadali su VJ. Policija nije imala tu vrstu opreme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 26. Da li ste vi lično videli način na koji su seljake premeštali iz njihovih sela ili ne?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Što se tiče kretanja meštana i njihovog premeštanja, to nisam video i nisam čuo da su izašli i napustili Veliku i Malu Krušu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 28. Već ste nam rekli o opštem sistemu po kome su se kretali muškarci, žene i deca, kao i to da se to odvijalo preko železničke stanice u Maloj Kruši, ali recite nam sledeće: između 24. i 27. marta, koji je broj ljudi prošao kroz železničku stanicu u selu Mala Kruša, a da ste vi to videli, i da

li se samo radilo o ljudima iz Male Kruše ili su tuda prolazili i ljudi iz drugih krajeva?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: 24. marta nisam bio tamo tako da ne znam ništa o tom danu, ali kada sam otišao tamo, od 25. aprila nadalje, prošlo je oko 5.000 izbeglica, ne više i to je sve.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Drugi deo mog pitanja je bio da li su oni svi bili iz Male Kruše ili su bili i iz drugih mesta, i ako jesu, kojim putem su oni stigli do ove železničke stanice?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Nisam razgovarao sa njima o tome odakle su dolazili, ali niko nije dolazio iz Velike ili Male Kruše. Dolazili su seoskim putem iz pravca sela Celine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 29, vi ste nam u opštim crtama rekli nešto o tome kako su ljude prevozili, vozilima za žene i decu, a da su muškarci išli peške. Da li je bilo ikakvih slučajeva da su muškarce prevozili kamionima sa železničke stanice?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, bilo je takvih slučajeva. Ali to su bili slučajevi kad je nekoliko vozila išlo u istom pravu, ili su vozila bila prazna i ljudi su onda prevoženi u tim kamionima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koje je telo, po vašoj proceni, bilo zaduženo za prevoz?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: SUP Prizren.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako ste vi saznali da je SUP, Sekretarijat unutrašnjih poslova, bio odgovoran za ovaj prevoz?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Niko nije očekivao tako veliki broj izbeglica u tom trenutku, pa smo javili SUP-u u Prizrenu na šta smo naišli i oni su nam putem radija rekli da ih ostavimo na železničkoj stanici odakle će za njih biti organizovan transport van borbene zone.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prevoz koji je organizovan, da li su tim vozilima upravljala uniformisana ili neuniformisana lica, muškarci ili žene?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Uglavnom uniformisana lica. Drugi su nosili samo delove uniforme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Što se tiče OVK koja je odatle bivala potisnuta, da li je postojao put za njih da izađu? Da li je bilo uobičajeno ili neuobičajeno da takav put bude na raspolaganju za OVK u ovakvoj vrsti operacije?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, svaki put su postojali alternativni pravci zato što su to uglavnom bile male operacije u okviru većih. Oni su svi bili potisnuti na datu teritoriju. I zato su alternativni pravci ostali otvoreni i oni su se kretali ka željenim položajima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Štab PJP-a je bio u Maloj Kruši. Možete li, molim vas, da nam date primer toga kako je bio naoružan taj štab. Kakvu su oni opremu imali?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Imali su malokalibarsko naoružanje, njihovo lično naoružanje, jedno oklopna vozilo sa mitraljezom M-84 od 12,7 milimetara i 7,9 milimetara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su imali na raspolaganju oklopna vozila?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas onda da nam kažete nešto više o nekoliko konkretnih incidenata. U jutarnjim časovima 25. marta, negde oko 8.00 ili 9.00, da li ste prisustvovali hapšenju nekoliko albanskih muškaraca na putu Prizren - Đakovica ili u tom kraju?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, jesam. Članovi OVK

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko ih je zarobio i šta im se na početku dogodilo?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Njih je na tom putu zarobila naša četa. Ne znam tačno kako, jer ja to nisam lično video. Ne znam tačno gde su bili uhvaćeni, ali su bili dovedeni kod nas. Imali su

jasne oznake OVK, a imali su jednu pušku proizvedenu u Kini. Ja sam ih predao lokalnoj policiji koja je bila udaljena od nas oko 30 metara, jer smo imali takva naređenja. Oni nikada nisu ušli u naš štab.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste videli šta im se dogodilo nakon što ste ih vi predali lokalnoj policiji?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. Tri lokalna policajca su ih odvela na put prema Belom Drimu u neke kuće.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, mislim, a svedok će da potvrdi ako sam u pravu, da se Beli Drim ne nalazi u indeksu atlasa, ali to je ova plava reka koja teče na jug i zapadno od zelenih oznaka na karti. Gospodine K-25, da li je to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, oni su odvedeni prema toj reci i šta se onda dogodilo?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne, ne prema reci, već u pravcu reke. Duž puta prema reci. Zatim su skrenuli levo, na udaljenosti od oko 30 metara prema nekom polju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta im se onda dogodilo?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Čuli smo puščanu paljbu i svi smo pomislili da je jedan od njih pokušao da pobegne, ali nismo na to obraćali veliku pažnju. Dva lokalna policajca su se vratila na drum, a jedan je nedostajao. U tom momentu, naše kolege su dovele još tri člana, ne znam za dvojicu, ali jedan od njih je imao oznaku OVK. Zatim su i njih predali dvojici lokalnih članova MUP-a. Baš tada je došao i treći policajac i onda su ih svi zajedno odveli u jednu kuću koja je bila udaljena oko šest metara od kontrolnog punkta. Kada su se policajci ponovo vratili nakon nekoliko minuta, shvatili smo da niko ne čuva zarobljenike.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste neke od tih zarobljenika, iz grupe od čest ili iz grupe od tri ikada ponovo videli žive?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li neke od njih videli mrtve?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne mogu da kažem tačno da li su to bili oni, ali sam otišao u kuću u koju su ih odveli i video sam tela muškaraca. Nisam brojao tela i ne mogu tačno da ih identifikujem, mogu samo da pretpostavljam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi otišli u kuću u koju su odvedena trojica ili govorite o mestu na koje su odvedena šestorica? Koliko dugo nakon ovog incidenta koji ste upravo opisali ste otišli i videli leševe?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne mogu tačno da kažem da li je to bilo tog ili sledećeg dana. Ne znam. Ali, to je bilo mesto na koje su šestorica bila odvedena. Nikada nisam otišao na mesto gde su trojica muškaraca odvedena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su tela bila poređena na podu, ili su bila na jednoj gomili? Kako je to izgledalo?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Neka su bila nagomilana jedno preko drugog, a jedno je ležalo malo dalje od ostalih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nakon što ste videli da su ti ljudi odvedeni, a pre nego što ste otišli na to mesto gde je odvedeno tih šest ljudi, da li ste, na neki način, bili zabrinuti za jednu porodicu kosovskih Albanaca, seljana iz Male Kruše?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Objasnite nam zašto ste imali ta strahovanja i šta ste učinili?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Posle incidenta o kome smo pričali, u meni se rodila sumnja da su ti ljudi možda pobijeni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad je reč o toj određenoj porodici seljana, recite nam gde su se oni nalazili i zašto ste vi strahovali za njih? Čega ste se bojali i šta ste mislili da bi se njima moglo dogoditi?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Oni su bili oko pet metara udaljeni od našeg štaba. Kad smo zaklanjali naša vozila pod njihovu nadstrešnicu, oni su nam pomagali. Zaklanjali smo naša vozila jer je NATO gađao vojna vozila i druge ciljeve. Šta još želite da znate?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta ste preduzeli do tog trenutka u vezi sa tom porodicom ili proširenom porodicom? Mislim da se radilo o jednom ograđenom imanju gde su se oni nalazili, zar ne?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. Živeli su na ograđenom imanju iza nas. Jednom prilikom jedan od trojice lokalnih policajaca, koje sam već pomenuo, nas je pitao da ode tamo. U stvari, pitao me je da li tamo uopšte ima nekoga. Mi smo rekli da nema, ali on nam nije verovao i pokušao je sam da uđe tamo, ali ja sam ušao sa njim. Video je svih šest kuća i on je čak razgovarao sa nekim muškarcima na albanskom jeziku. Iz njihovog razgovora sam shvatio da su izgovorene neke pretnje, jer sam video strah u njihovim očima i uopšte u njihovom držanju. On je zatražio da mu predamo sve muškarce, što sam ja odbio. Došlo je do svađe između nas dvojice posle čega je on otišao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda biste sada mogli da nam date neku informaciju o tome koliko je tamo bilo snaga. Tamo su bila tri oficira MUP-a, ali koliko je bilo ljudi, zajedno sa vama, na toj konkretnoj lokaciji?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Prema našim položajima, trebalo je da bude samo glavni štab, međutim bilo je i to oklopno vozilo koje nam je bilo pridodato, tako da nas je ukupno bilo 11. Svako je imao svoj konkretan zadatak. U svakom momentu bilo nas je šest ili sedam na toj lokaciji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rekli ste da ste na licima stanovnika tog imanja videli strah nakon razgovora na albanskom. Da li ste vi bar malo znali albanski u tom trenutku?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne, nisam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kasnije te večeri, kad je pao mrak, kakav ste vi dogovor napravili sa vašim lokalnim komandrom kad je reč o tim Albancima?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Pošto smo bili zabrinuti za njihovu bezbednost, mi smo se složili da se cela familija koja je živela u okviru imanja, preseli u jednu kuću blizu nas, kako bismo mogli lakše da ih zaštitimo. Nismo mogli da kontrolišemo celo njihovo imanje, a bilo je sasvim moguće da lokalni policajci dođu i uđu iz različitih pravaca, a da ih mi ne vidimo. Oni su prihvatili ovu sugestiju i preselili su se u kuću koja je bila najbliža mestu na kome smo mi bili. Mi smo im rekli da se žene i deca sklone u jednu sobu, a da se muškarci smeste u drugu, jer ipak nismo mogli da imamo apsolutno poverenje u njih. Od muškaraca smo tražili da se jave čuvaru pre nego što odu u kupatilo i kažu mu da idu u toalet. I tako je to funkcionisalo i nije bilo nikakvih problema.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sve do sledećeg jutra kada se dogodilo, šta? Vrlo kratko, paragrafi 40 i 41.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne razumem sasvim vaše pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta se dogodilo sledećeg jutra sa ljudima u toj kući? Kakve ste predloge dali? Šta su oni, u stvari, učinili?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Oni nisu učinili ništa. Ne razumam o čemu govorite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste tog jutra razgovarali sa muškarcima iz te grupe o kojoj ste upravo govorili?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, jesam. Rekao sam da je situacija takva kakva je i da će, kad mi odemo, oni biti ostavljeni bez ikakve garancije za bezbednost. Mi smo već bili čuli nagoveštaje o tome da bismo odatle uskoro mogli biti premešteni, pa smo im predložili da odu u katoličko selo preko Belog Drima. Niko iz tog sela nije pucao na policiju, pa, prema tome, policija nikada nije ni ušla ni u jedno katoličko selo. Oni su to prihvatili i pitali da li mogu da ponesu stvari sa sobom i mi smo im, naravno, rekli da mogu da

ponesu sve što žele. Takođe smo ih upozorili da je Beli Drim vrlo visok i da treba da ga pređu na traktorima. Jedan od njih je pitao da li može da ponese svoj kopač. Savetovali smo mu da to ne radi, jer bi neko mogao da pomisli da će time da kopa bunker ili nešto slično. On je poslušao naš savet i nije odvezao kopač.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kako su oni, na kraju, napustili imanje?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: U momentu kada su bili spremni da pođu i kad smo se i mi pakovali, lokalni policajci su se uputili ka Belom Drimu. Rekli smo im da je bolje da malo sačekaju dok se policajci ne vrate jer ne možemo da garantujemo njihovu bezbednost. Kada su se lokalni policajci vratili, oni su demolirali zadnji zid imanja i izašli na raskrnicu neopaženo i otišli. Nakon 15 minuta i mi smo napustili to mesto.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda ste se malo dvosmisleno izrazili, bar što se prevoda tiče. Kad ste rekli da su "oni srušili zadnji zid", da li ste govorili o policajcima ili o meštanima, Albancima, koji su se spremali da napuste svoje imanje?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Govorio sam o seljanima koji su napuštali svoje imanje, jer policajci nisu znali da upravljaju kopačem.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, idete li na sledeću temu?

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: U redu. Onda je sada pogodno vreme za pauzu. Gospodine K-25, sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta. Molim vas da prilikom te pauze i sledećih pauza imate na umu da ne smete ni sa kim da razgovarate o svom svedočenju. To se odnosi i na pripadnike tima Tužilaštva. Molim vas da se vratite za 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, sada smo na paragrafu 42. Pre nego što počnemo razgovor o detaljima, želim da vam postavim sledeće pitanje. Vi ste, čini mi se, u vezi sa ovim operacijama upotrebili izraz "čišćenje". Objasnite nam, molim vas, šta tačno mislite pod tim?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: To je samo fraza u srpskom jeziku. Izraz "čišćenje" se koristi za operaciju koja ima za cilj isterivanje OVK sa određene teritorije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se vratimo na vašu priču, da li je došlo do jednog incidenta, do konfrontacije između vašeg komandira i lokalnog MUP-a u vezi sa pljačkanjem izbeglica?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: To se dogodilo na raskrsnici u Maloj Kruši, na putu ka Belom Drimu. Tom prilikom su tri člana lokalnog MUP-a pokušala da opljačkaju grupu izbeglica koja se kretala u koloni. Komandir naše čete, koji je bio na nišanu trojice policajaca, bio je prisiljen da istakne oznake svog čina. Kada smo prišli i repetirali svoje puške ka njima, ta trojica policajaca su se povukla i ipak nisu uspeli da urade ono šta su naumili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste 26. marta bili stacionirani na raskršću kod Male Kruše ili negde u blizini i šta ste tamo videli, kakvo je bilo kretanje izbeglica tog dana?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Stalno su dolazili, u manjim ili većim grupama. Bio je to konstantan, intenzivan priliv.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moraću kasnije da se vratim na paragraf 45, a sada bih želeo da pređemo na uniforme. Molim dokazni predmet broj 18. Izvinjavam se što nisam ranije tražio. Dok čekamo da taj dokument bude pronađen, recite nam kakve je uniforme nosio 23. odred PJP dok je izvođena operacija?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: PJP je nosio zelene kamuflažne uniforme sa jasnim oznakama PJP na desnom ramenu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ovo još spada u paragraf 45. Recite nam da li je postojala praksa da se na rukavima nose neke trake? Ako jeste, recite nam nešto o tome. Najpre, da li je takva praksa postojala i zašto su te trake korišćene?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. Tokom ove operacije, četiri boje su korišćene za trake: žuta, crvena, plava i bela, u raznim kombinacijama. Razlog za to je bio taj što se znalo da članovi OVK ponekad koriste naše uniforme, da zovu policajce, da im prilaze, a onda ih ubijaju. Prema tome, nosili smo trake da bismo mogli da se između sebe prepoznamo. Postojali su dnevnicu šifara koje su menjane na dnevnoj bazi, tako da smo svi znali koja će kombinacija boja biti nošena tog dana. Članovi drugih jedinica nisu imali oznake PJP.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi nosili trake na vašoj zelenoj uniformi PJP ili ne?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne, nisam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zašto?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Zato što je PJP imao određene ambleme radi identifikacije. Svi su znali da se do naših amblema i oznaka nije moglo lako doći.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prilikom te operacije, kakvu je uniformu nosio lokalni MUP, a kakvu je uniformu nosio lokalni PJP?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Lokalni MUP je nosio plave kamuflažne uniforme, lokalni PJP takođe, ali oni su, pored toga, nosili još i svoje PJP prsluke.

SUDIJA KVON: Gospodine Najš, da li se to sugeriše da je bilo i snaga lokalnog PJP-a?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da nam pomognete u vezi s tim? Da li je bilo članova lokalnog PJP sastava?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Svaki SUP je imao svoje PJP.

SUDIJA KVON: Gospodine K-25, kada govorite o lokalnom MUP-u, da li mislite na rezerviste ili je to nešto drugo?

SVEDOK K-25: Svi su oni bili deo lokalnog MUP-a i policajci na redovnoj dužnosti i policajci - rezervisti. Kojim su jedinicama pripadali, to ne znam. Čak ne znam ni da li su to bili policajci na dužnosti ili rezervisti.

SUDIJA KVON: Hvala vam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gledajući dokazni predmet broj 18 na grafoskopu, recite nam da li se na nekoj od tih fotografija vide uniforme lokalnog MUP-a ili lokalnog PJP na zadatku?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: To je lokalni PJP, lokalne uniforme i uniforme PJP.

TUŽILAC NAJS: Mislim da je svedok pokazao fotografiju broj 6. Hvala. Molim da se sad dokazni predmet ukloni.

SUDIJA MEJ: Mislio sam da je on pokazao broj 7. Gospodine, možete li to ponovo da pokažete i objasniti? Šta je PJP, a šta MUP?

SVEDOK K-25: Ovo je PJP. Ovo su lokalna policija i lokalni PJP.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, prvi je bio broj 7, a drugi broj 6.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Iako ne znači nužno da je lokalni PJP prikazan na ovoj slici, jer je bilo momenata kad smo i mi nosili, takođe, plave maskirne uniforme. Nismo u ovoj prilici, ali u nekim ranijim situacijama smo nosili ovakve uniforme, u kombinaciji sa našim prslucima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako dozvolite da, kako bismo pokušali da idemo hronološkim redom, za trenutak ostavimo po strani paragrafe 45, 47 i 48, i da se vratimo malo unazad, na paragraf broj 9, da završimo razne operacije pre nego što pređemo na neke opšte

stvari. Znači, paragraf broj 9. Osim operacije koju ste nam opisali, da li je bilo i drugih operacija u kojima ste i vi učestvovali, u kojima je vaša jedinica učestvovala, a tu posebno mislim na onu u Orahovcu, krajem marta i početkom aprila 1999. godine?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, učestvovali smo, nakon Male Kruše, na narednoj lokaciji koja je bila u Orhahovcu, na putu ka Milanovićima, preko brda, prema Milanovićima i kroz Orahovac.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako je izgledala opšta šema te operacije, u poređenju sa operacijom u Maloj Kruši o kojoj ste nam dali više detalja?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne razumem pitanje. Kako to mislite kako je šema izgledala u poređenju sa...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koja je bila svrha operacije u Orahovcu?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Svrha te operacije je bila da se nastavi operacija u Maloj Kruši pod okriljem sveobuhvatnije operacije koja je imala za cilj da protera teroriste do Milanovića i prema selu Mališevo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Videli smo na vašoj označenoj karti Male Kruše kockasti oblik za raspored trupa, otvoren kockasti oblik. Da li znate da li je sličan format korišćen tokom sledeće misije ili operacije kod Orahovca?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Toga se ne sećam, ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još jedan detalj u vezi misije ili operacije kod Orahovca. Da li je bilo ikakve podrške Vojske Jugoslavije za vašu grupu?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, podrška koja je pružena, pružena je upotrebom minobacača kalibra 120 milimetara, jer smo mi bili pod vatrom, a sam teren je bio veoma nepristupačan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, nećemo previše da vas opterećujemo paragrafom 10. Paragraf 11. Čuli smo već o vašem odre-

du. Ako biste mogli da nam kažete nešto o veličini vašeg odreda, molim vas. Od koliko se četa sastojao 23. odred?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Od 10 četa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je ljudi bilo u svakoj četi?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Između 150 i 180 ljudi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Sada prelazim sa paragrafa 12 na paragraf 13. U operacijama koje ste nam opisali, kako su uputstva bila prenošena do krajnjeg lokalnog nivoa, do nivoa podjedinice?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne razumem pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, mislim da ste vi bili podjedinica. Kako vam je vaš komandir davao instrukcije, da biste znali gde da idete i do izvesne mere šta da radite?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Samo usmeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste ikada dobili neki dokument ili neku kartu ili tako nešto?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Samo karte u vreme izvođenja operacija, kako bismo znali gde se nalaze naše snage da ne bi došlo do unakrsne vatre između nas, ali nismo dobijali nikakve druge pisane dokumente.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koje druge jedinice su obično bile identifikovane na tim kartama da bi se izbeglo unakrsna vatra?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Sve jedinice koje su učestvovalе u operaciji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li to uključuje i Vojsku Jugoslavije ili ne?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kako ste onda znali gde se nalazila VJ, kako ste znali na koji način da izbegnete unakrsnu vatru sa njima?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Zato što je VJ bila na raspoređena duž istih položaja koje smo mi zauzimali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kao što ste već objasnili, sa njima ste mogli da komunicirate usmeno ili preko vašeg štaba kad je to bilo potrebno. Je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. Ili putem radio veze. Ali ponovo, samo usmeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju, strana 9 paragraf 45, 46 i 47. Pokazali ste nam na onoj karti koja više nije na ekranu, pa bismo možda mogli ponovo da je stavimo na grafoskop, pokazali ste nam kako ste videli Frenkijeve snage JSO i mislim da ste kasnije rekli da su oni bili severno od neposredne zone operacija na području Male Kruše. Da li znate gde su oni tačno bili razmešteni za vreme trajanja operacije u Maloj Kruši ili ne?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne znam, ne. Jedino znam da smo ih u jednom trenutku videli, ali ne znam ni gde su bili razmešteni, niti da li su učestvovali u operaciji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Otprilike, koliko dana nakon same operacije ste ih videli u tom području?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Nisam ih video u regionu Velike i Male Kruše, ako mislite na te operacije. Tamo ih nisam video. Video sam ih kod Orahovca, iza Vrane Stijene. Samo smo se sreli na desetak minuta, toliko dugo sam ih video, ali osim toga nisam imao nikakvih kontakata sa njima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A koliko dana nakon operacije je to bilo?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ako Veliku i Malu Krušu smatrate operacijom, onda dva dana nakon operacije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 46. Po vašoj proceni, ko je i odakle komandovao jedinicama MUP-a na Kosovu?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Komandna struktura MUP-a nije nešto sa čime sam upoznat, ali smo jednostavno znali da postoji Krizni štab MUP-a u Prištini.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad je reč o koordinaciji sa VJ, o tome ste nam već nešto rekli, međutim, u operacijama u kojima je učestvovala Vojska Jugoslavije, šta možete da kažete, odnosno na osnovu čega možete da donesete zaključak o nivou koordinacije za operacije VJ ili za operacije u kojima je učestvovala VJ?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne mogu doneti nikakve zaključke u vezi s tim, ali sam znao da je vojska bila na teritoriji koja se nije podudarala sa teritorijom SUP-a, tako da su vojni predstavnici morali biti prisutni kada je odlučivano o operacijama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Iz vašeg iskustva, kada su MUP i vojska delovali zajedno, da li je neko preuzimao vođstvo i ako jeste, ko?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: VJ je samo nudila svoju podršku, dok smo mi preduzimali antiteroristička dejstva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li vi ikada prisustvovali ili samo videli sastanke na kojima je vršeno operativno planiranje i ukoliko jeste, ko je tamo zastupao vojsku?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Nisam prisustvovao.

TUŽILAC NAJS: Molim da pređemo na privatnu sednicu za poslednjih nekoliko pitanja, ako možemo.

(privatna sednica)

TUŽILAC NAJS: Ovim je zaključeno ispitivanje ovog svedoka

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Radite u policiji kao zamenik šefa policije u jednom velikom gradu u našoj zemlji. Da li je to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Pa to i nije tako veliki grad. To je grad srednje veličine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste bili po činu za vreme ovih događaja o kojima ste svedočili?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Mlađi vodnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad ste dobili sva ova unapređenja?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Viši čin sam dobio od vas, odnosno tadašnjeg ministra unutrašnjih poslova za izuzetno zalaganje i požrtvovanje prema svojoj domovini i prema policiji, a kasnije sam imenovan u narednika, a zatim u kapetana. poručnika i kapetana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sve se to dogodilo nakon mog dolaska u Hag (The Hague), je li tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A pomenuli ste priznanje. Koliko ja znam, vi ste dobili priznanje za hrabrost za vreme rata, za vreme NATO agresije?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prvi put ste otišli na Kosovo marta 1998. godine, je li tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tada je bila...

SUDIJA KVON: Gospodine K-25, molimo vas da napravite pauzu pre nego što počnete sa vašim odgovorom, tako da bi prevodioci

imali vremena da prevedu pitanje pre nego što počnu da prevode odgovor. Hvala vam.

SVEDOK K-25: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, marta 1998. godine prvi put ste išli na Kosovo.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tada je bila vođena operacija zato što su albanski teroristi bili presekli puteve između Srbije i Kline i između Prištine i Kline, je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno i to da je policija u to vreme vodila antiterorističke operacije na Kosovu koje su bile izazvane činjenicom da su teroristi vršili napade na sve što se kretalo putevima. Je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Koliko ja znam, da. To smo mi radili, vodili antiterorističke operacije na Kosovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Inače, na tom delu na kome ste vi bili raspoređeni, tu su se nalazile terorističke baze u mestima Gornje Prekaze (Prekazi e Eperme), Donje Prekaze (Prekazi i Poshtem) i Ovčarevo (Acareve), je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tada je zona delovanja snaga policije bila ograničena na taj trougao. Dakle, unutar trougla gde su se nalazile terorističke baze. Je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad ste došli tamo, vama je rečeno da držite te položaje i da branite određeni put, tačnije put Klina - Srbica i da će albanski teroristi verovatno na vas pucati. Je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je, znači, u grubim crtama, ono od čega se sastojao vaš prvi zadatak na Kosovu?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad da vas pitam nešto u vezi čitave te operacije, znači od prvog do poslednjeg dana vašeg boravka na Kosovu. Po vašoj ličnoj oceni i oceni vaših kolega iz jedinice, da li ste vi taj zadatak obavili kako treba?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo kakvog nasilja nad civilnim stanovništvom od strane policije?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli tada, kada ste bili na Kosovu, za bilo kakvo nasilje od strane policije nad civilnim stanovništvom?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad idemo na sledeći odlazak na Kosovo. To se dogodilo između marta i druge polovine avgusta 1998. godine, je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. Mislite na svih pet zadataka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Na sve vaše odlaske. Nakon toga ste bili raspoređeni da biste preuzeli kontrolu nad selima Gornji Streoci, Donji Streoci i omogućili ste komunikaciju duž ovog pravca. Da li je to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne, mi nismo preuzimali kontrolu nad selima, mi smo obezbedili slobodnu komunikaciju i postavili kontrolne punktove u selima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačno. Upravo je poenta pitanja da ste omogućavali komunikaciju i držali kontrolne punktove duž komunikacionih linija. Je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su ta sela u jednom trenutku bila u rukama terorista koji su onemogućavali uspostavljanje normalne komunikacije, normalno korišćenje tih puteva i pravaca komunikacije?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, stalno smo bili pod vatrom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tada ste bili raspoređeni da zajedno sa ostalim policajcima oslobodite put između Peći i Dečana. Je li tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je taj put između Peći i Dečana bio jedan od glavnih pravaca komunikacije ili jedan od glavnih puteva na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bila operacija gde su upotrebljene velike snage OVK, terorističke snage OVK su bile upotrebljene da odseku i zatvore jednu tako važnu komunikacionu liniju?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste uspešno otvorili taj pravac komunikacije i mogao je ponovo da se deblokira život u tom delu Metohije, koji je praktično bio blokiran usled blokade puteva, je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi da li ste vi, kad kažem "vi" ne mislim na vas lično, nego mislim na policiju, na jedinicu u kojoj ste učestvovali, da li ste tom prilikom bilo šta uradili

što bi po vašem mišljenju moglo biti zločin, ili ste profesionalno obavljali vašu zakonsku i ustavnu dužnost, isključivo u borbi protiv terorizma? Možda su ovo dva pitanja, ali se nadam da razumete šta vas pitam.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ja sam samo vršio svoju profesionalnu dužnost u skladu sa pravilima i zakonom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, nije bilo nasilja nad civilima i vi ne znate da su počinjeni bilo kakvi zločini nad civilima, je li tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Inače, vi opisujete da ste imali pokušaj, odnosno vaša jedinica, da napadne Jablanicu koju su držali teroristi OVK, ali da to niste uspjeli zato što su teroristi tamo imali, koliko ja imam informaciju, oko hiljadu ljudi u svakoj smeni. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A prilikom vašeg sledećeg dolaska na Kosovo, imali ste zadatak da deblokirate celu deonicu puta koji se nalazio na raskrsnici između Prilepa i Junika i puta koji vodi do sela Babaloć. Je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, ta raskrsnica je bila u najvećoj opasnosti duž celog tog puta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tačno da su taj put blokirali teroristi?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, čak šest ili sedam puta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste morali nekoliko puta da ga deblokirate. Ono šta ste vi činili bilo je reagovanje na tu blokadu puta. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada opisujete operacije krajem 1998. godine, da li je cilj tih operacija bio zauzimanje Mališeva?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Hoćete ponoviti pitanje, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada opisujete operacije krajem 1998. godine, cilj tih operacija je bio zauzimanje Mališeva, je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nego kada?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je Mališevo trebalo da se zauzme jer su teroristi dolazili upravo sa tog područja, a ujedno su u Mališevu imali i svoje uporište i svoju bazu?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste lično učestvovali u tim operacijama, pošto opisujete operaciju za preuzimanje kontrole područja Kraljane (Kramovik). Da li je tačno da je to bila operacija preduzeta zato što su albanski teroristi zauzeli televizijski i komunikacioni relej, a nakon toga su srušili taj relej? Je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne odnosi se na Kraljane. Televizijski repetitor je bio u Budakovu (Budakove) u Suvoj Reci (Suhareke). Kontrolu nad njim su preuzeli početkom maja 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi učestvovali u toj operaciji koja je imala cilj da ih udalji sa tog područja?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ih potisne sa tog područja?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je glavni razlog za tu operaciju bilo upravo zauzimanje tog područja, releja, repetitora i tako dalje?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ja vidim, vi ste tada pomagali niškim posebnim jedinicama, pošto su oni imali žrtve, zar ne?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I tada je ceo put Suva Reka - Priština bio presečen od strane terorista i vaš zadatak je bio, koliko ja razumem, isključivo da se oni potisnu sa tog puta i da se ponovo preuzme kontrola nad tim područjima. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad mi recite, s obzirom na tok te operacije, da li je tada bilo kakvog nasilja prema civilima od strane naše policije?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi dalje objašnjavate operacije kod Male Kruše i postaviću vam tu više pitanja jer ste učestvovali u operaciji, a ova strana preko puta tvrdi da su učesnici operacija u Maloj Kruši vršili ratne zločine, dakle, da li je tačno da je plan te operacije bio da se teroristi potisnu prema Mališevu gde su im bili štab i uporište?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto se ovde svakodnevno govori o nekakvom čišćenju, kažite mi da li je tačno da kada se pominje "čišćenje" i kada se govori o "operaciji čišćenja", da se pod tim podrazumeva i da to znači uvek i bez izuzetka cilj da se teroristička OVK potisne? Je li tako ili ne?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I nije se nikada podrazumevalo ništa šta bi ugrozilo bezbednost civila, samih stanovnika, je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto ste vi bili pripadnik PJP, da li vam je poznato i da li ste i vi imali tu praksu da je policija imala naredbu da ne otvara vatru čak ni na OVK ako su mogli biti ugroženi životi civila?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, imali smo takvu naredbu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo slučajeva koje vi znate da su u grupama civila bili i članovi OVK koji su se lako mogli prepoznati zato što su skidali gornje delove uniforme, ali da policija nije dejstvovala ni prema njima da ne bi povredila civile? Da li su vam poznati takvi primeri?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je u pitanju ta operacija u vezi sa Mališevom i potiskivanje prema Mališevu, ja sam shvatio da ste danas pre podne objasnili da je to bio deo jedne šire operacije, da se smanji teritorija koju kontroliše OVK da bi se onemogućio mogući prostor za desant NATO pakta. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači, u širem smislu, operacija je imala za cilj da se svakako kontroliše teritorija, da se ne ostavi veliki prostor na koji bi mogao da bude izvršen desantni upad snaga NATO pakta. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, ali i da se potisnu sa puteva koje je blokirala OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada želim da vas pitam generalno o odnosu policije prema civilnom stanovništvu, da li je tačno da je osim potiskivanja OVK i neutralisanja OVK, znači antiterorističkih dejstava koje ste vi vršili, sledeći paralelan zadatak bio da

se okupi civilno stanovništvo i izvuče iz zone borbenih dejstava u interesu njihove bezbednosti? Da li je tako? Da li je to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, to je uvek bio cilj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, kad god je policija imala operaciju protiv OVK na nekom području uvek je bilo civila i uvek je bilo potrebno da se izvedu iz borbene zone upravo da bi se zaštitili, je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači taj deo aktivnosti se radio isključivo zbog zaštite bezbednosti civila?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da vi, kad kažem "vi" mislim na policiju, ne na vas lično, dakle policija, niste proteživali ni odvodili civile izvan Kosova?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Koliko ja znam, iz sastava moje čete ne, niko nije radio ništa slično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je vama poznato da je bilo ko iz policije odvodio i isterivao ljude iz njihovih kuća da bi ih proterao sa Kosova?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ja to ne znam, nisam imao nikakvih kontakata sa ljudima izvan 23. čete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da se OVK infiltrirala vrlo često među civile koji su izmeštani izvan zone borbenih dejstava?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, to su često radili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, i u konkretnom smislu, koliko sam ja razumeo, vi ste imali naređenje da održavate prisutnost snaga policije na asfaltnom putu da biste sprečili infiltriranje OVK među civile, je li tačno? Između ostalog.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je prevashodno bio zadatak lokalnog MUP-a da zbrinjava civile?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je nakon izmeštanja civila iz zone dejstava bilo primera da se OVK umeša među njih i da usmerava takvu situaciju da idu ka Albaniji (Albania) i Makedoniji? Da li ste znali za tu praksu?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Inače, kad opisujete operaciju u Kruši, vi tamo niste koristili nikakvo teško naoružanje, minobacače ili bilo šta drugo, je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Nismo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste bili mlađi vodnik u četi. Da li je uobičajeno da se u četi komanduje u neposrednom kontaktu u vašoj praksi u PJP?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Postavljam ovo pitanje zbog toga što je druga strana postavila pitanje da li ste dobijali pismena naređenja. Da li je normalno da unutar čete, koja je sva na okupu, neko šalje pismena naređenja za vreme operacija? Da li je to ikada bila praksa?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto ste završili obuku, da li mislite da je to praksa u bilo kojoj vojsci ili policiji da se pismenim naređenjima komunicira između pripadnika čete?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, komunicirali ste ili u neposrednom kontaktu ili preko policijske radio stanice, je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema onome šta vidim, ne znam da li sam dobro zaključio, ali vaši kontakti, odnosno kontakti policije sa starešinama VJ ili bar vaša saznanja i utisak sa terena su bili da ne postoji hijerarhijski odnos između vojske i MUP-a nego da MUP prima komande svojom linijom, vojska svojom, je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, oni su imali svoju komandu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi sada objašnjavate ove operacije oko Velike Kruše. Da li je tačno da je to područje bilo uporište OVK?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. Oni su presekli put, i kao što smo rekli, od Đakovice do Prizrena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to, po vašem mišljenju, bila teška operacija?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: U odnosu na ostale, srednje teška.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli danas pre podne, kada ste ispitivani, da je zvanična procena, pretpostavljam procena vaših starešina, da je tu bilo oko 10.000 pripadnika OVK, a da ste vi međusobno u privatnim procenama smatrali da ih ima manje, da ih ima oko 5.000, je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, ali procene su se odnosile na ukupnu teritoriju, znači izvođenje one šire operacije. Verovali smo da ih ima nešto manje, ali to su samo naše procene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Ali je vaša procena bila da ih ima oko 5.000 je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I tu je bio cilj operacije da se potisnu na sever, je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitali su vas danas pre podne, da li se ostavljala nekakva alternativna komunikacija kojom oni mogu da pobegnu. Da li se sećate tog pitanja?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, sećam se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li biste hteli da objasnite da se tako činilo u svim prilikama?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Svaki put kada smo izvodili takve operacije, počevši od 1998. godine, uvek je ostavljan alternativni put za usmeravanje terorističke organizacije, ali i za izvlačenje civila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači zadatak MUP-a je bio da potisne teroriste na sever, a to je između ostalog bila i aktivnost vaše jedinice. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Cilj je bio i da se uspostavi komunikacija u celini, jedna opšta komunikacija u celini da može normalno da funkcioniše život. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da su civili pre te operacije bili premeštani, ali shvatio sam da su civili premeštani isključivo kad bi bili zaštićeni. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, to je bio naš zadatak, da izvučemo civilno stanovništvo iz zona operacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Civili nisu premeštani da bi ih neko raseljavao, već da se samo uklone radi njihove bezbednosti iz zone borbenih dejstava.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A prema vašim procenama, njih je trebalo zaštititi zato što bi se našli u opasnosti, koliko sam čuo jutros da objašnjavate, da se nađu između dve vatre, između OVK s jedne i MUP-a i vojske s druge strane. Je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da utvrdimo to pitanje čišćenja i operacija čišćenja, ako se upotrebljava taj izraz, podrazumeva isključivo neutralizaciju OVK, a nikako ne podrazumeva proterivanje civila sa teritorije.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je neko od policije terao civile u okvirima onoga što ste vi mogli da posvedočite?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Nikad nisam video tako nešto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste komentarisali ili bar imali neka saznanja o tome da je uticaj na kretanje civila izvan Kosova imala činjenica da se OVK ubacivala u izbegličke grupe i grupe civila koji su pomerani sa jedne teritorije na drugu?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Možda mi je to palo na pamet, ali sada nisam siguran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste o navodnim prisilnim uklanjanjima civila sa nekih područja čuli isključivo od Albanaca? Je li to tačno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: To jeste. Ali se svašta pričalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste govorili posebno o jednom incidentu koji, kako sam ja u ovom vašem jutrošnjem ispitivanju zabeležio: "Ujutro 23. marta zarobljeno je nekoliko muškaraca", odnosno šest i da su svi bili pripadnici OVK. Da li je bilo vidljivo i očigledno da su oni bili pripadnici OVK?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. Svi su imali oznake i ambleme OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi lično niste videli hapšenje, vi ste samo videli kad su oni već bili uhapšeni i dovedeni?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Videli ste jednu pušku kineske proizvodnje, da li to znači da je ta puška doneta s njima ili da su njih šest bili naoružani jednom puškom?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: To ne mogu da kažem jer nisam video hapšenje. Znam samo da je jedan od njih imao oružje. Ne znam za ostale, da li su ih bacili pre nego što su dovedeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bila uobičajena praksa kad vide da će biti uhapšeni da pobacaju oružje u grmlje, u travu, u reku, pre nego što se predaju?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni nisu ni ulazili u vaš štab, već su ih vaši pripadnici predali grupi lokalnih policajaca koja ih je odvela u neku kuću u blizini reke. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Tačno. Nije u blizini reke, nego vazdušnom linijom 30 metara od reke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je bilo je tu tih pripadnika lokalne policije koji su preuzeli zarobljenike?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Bilo ih je trojica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovoj vašoj zoni bila su samo tri policajca iz lokalnog MUP-a?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Stalno su se menjali, imali su svoje pozicije koje su držali i menjali su se. Uvek je na raskrsnici bio neko iz lokalne policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bilo ih je na raskrsnici, a je li njihov zadatak da čuvaju tu raskrsnicu, da osmatraju ili šta je tu bio njihov zadatak?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Oni su imali svoj kontrolni punkt kao i u svim drugim naseljima u smeru u kojem smo slali muškarce, žene i decu radi identifikacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste čuli da neko puca. Jeste vi čuli da puca u toj kući u koju su oni odveli ovu šestoricu ili ste jednostavno čuli da neko puca negde?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Svojim očima sam video da su odvedeni, ali nisam čuo pucnjeve iz te kuće, samo iz tog smera.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam da li sam tačno zapisao jer vas je suprotna strana pitala kad ste otišli u tu kuću. Shvatio sam da ste odgovorili da je to bilo možda sutradan. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne mogu tačno da kažem da li istog dana ili sutradan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li bilo tada u blizini kuće nekog od lokalne policije?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne, nije nikog bilo ni u blizini kuće ni na raskrsnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste ušli u kuću, rekli ste da ste videli nekoliko mrtvih tamo. Koliko ih je bilo?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Nisam brojao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vi možete da tvrdite da su tu ubijeni ovi ljudi koji su bili zarobljeni? Da li ste mogli da ih prepoznate? Da li ste mogli da identifikujete te iste koje ste videli prethodnog dana, ili tog dana ujutro?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Nisam posmatrao dovoljno dugo da bih mogao da kažem da li su bili isti muškarci u pitanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitali su vas za brigu o porodici ovog lokalnog Albanca o kome ste govorili. Vi ste sumnjali da bi lokalni policajci mogli da im nanesu neko zlo i zato ste ih čuvali. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne baš. Naša vozila su bila sklonjena u njihovo dvorište i zbog toga smo ostali sa njima. Imali su dovoljno veliko dvorište da sklonimo vozila da se ne vide iz vazduha.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam čuo kao objašnjenje. Pošto je NATO nadletao, vi ste borbenu tehniku sklonili da ne može da se primeti iz vazduha, to razumem.

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakav je bio stav vaše jedinice prema tim ljudima? Kako ste ih tretirali?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Potpuno normalno. Pokucali smo na vrata i objasnili situaciju, a oni su nam dozvolili da stavimo vozila u njihovo dvorište.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vi ste ih pitali za dozvolu da upotrebite njihovo dvorište?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste ulazili na silu, provaljivali vrata i na bilo kakav način maltretirali građane?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A opišite mi taj događaj, šta je to bilo kad je došao taj jedan lokalni policajac i nešto s njima razgovarao na albanskom?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Bili su udaljeni od nas oko 20 metara i došli su da nas pitaju ima li nekog u kući. Rekao sam "ne, nema". Čovek mi nije poverovao i hteo je sam da uđe i pogleda. Nisam mu dozvolio da ode na svoju ruku. Ušao sam sa njim i proveo ga kroz svih šest kuća, od kojih je u svakoj bila po jedna porodica. Sa svim Albancima je govorio albanski i video sam im po očima da im je pretio. Pitao je mene lično da mu predam sve Albance, što sam ja odbio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I on je posle otišao. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da. Imali smo verbalni sukob i nakon toga je otišao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A tada kad je taj čovek došao, njih je ukupno bilo trojica. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, zapravo ne. Njih dvojica su došli da nas vide, a jedan je hteo da uđe unutra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste ih ujutro savetovali da pređu u katoličko selo iz koga se ne puca na OVK da budu bezbedni. Je li tako?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Nikada iz katoličkih sela nije bilo nikakvih akcija protiv policije i mi nikada nismo preduzimali akcije protiv katoličkih sela. To je razlog zbog koga sam ih savetovao da odu u katoličko selo, tamo nikada nije bilo nikakvih sukoba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je kod vas postojala sumnja da su oni zarobljeni pripadnici OVK ubijeni od strane ovih lokalnih policajaca?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi da li ste vi o toj sumnji obavestili vašeg komandira čete?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Mislim da jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da li je on nešto preduzeo?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Jeste sigurno, ali tempo naše operacije je bio takav da ja ne znam šta se posle toga desilo. Nismo imali ni trenutka odmora. Nismo imali vremena da se vratimo i porazgovaramo o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je vama bila poznata naredba i da li znate primere njenog izvršavanja da se hapse svi počinioi krivičnih dela bez obzira da li se radi o vojniku, policajcu ili bilo kom drugom?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato koliko je pojedinaca koji su izvršili neka krivična dela za vreme rata od strane naše policije ili vojske uhapšeno?

SVEDOK K-25 – ODGOVOR: Da, poznato mi je, ali ne znam tačan broj.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, približava se vreme kad moramo da prekinemo današnju sednicu. Nameravate li još mnogo minuta da provedete ispitujući ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kako da ne, gospodine Mej, uostalom ja računam da imam pravo bar na ono vreme koje je imao gospodin Najs, ako ne i više.

SUDIJA MEJ: U redu. Razmotrićemo to. Sada prekidamo sednicu koja će da se nastavi sutra ujutro. Gospodine K-25, molim vas, da se vratite sutra ujutro u 9.00. Imamo samo jednu administrativnu stvar koju moramo razrešiti. Sledeći svedok, pukovnik... Trenutak, bojim se da vaš mikrofonski sistem neće da radi minut. Dakle, moramo da razmotrimo koji deo, ako uopšte dođe do toga, njegove izjave treba uzeti po Pravilu 92bis i, naravno, pitanje kad će on da bude na raspolaganju posle sutrašnjeg dana.

TUŽILAC NAJS: Imamo tri problema, tri svedoka. Prvo, koliko dugo će da traje ispitivanje ovog svedoka. Ne postoji nikakvo pravilo da unakrsno ispitivanje mora da traje jednako ili duže od glavnog ispitivanja. Zatim, Krosland, koliko će da bude uzeto od izjave prema Pravilu 92bis... Što se više uradi tako, manje će vremena da oduzme. Treći svedok je svedok koji dolazi nakon njega. Njeno svedočenje je u potpunosti uzetio prema Pravilu 92bis. To je žena koja će da svedoči na otvorenoj sednici. Ona već treći put dolazi u Hag i činjenica da ona još nije svedočila uzrokovana je okolnostima van njene kontrole. Ona je ovde kako bismo bili sigurni da možemo da popunimo vreme.

SUDIJA MEJ: Oprostite, samo momenat, hajde da prvo razmotrimo koliko još vremena treba da traje ovo unakrsno ispitivanje.

TUŽILAC NAJS: Ja ne dajem prigovor na pitanja koja postavlja optuženi, ta su pitanja definitivno u okviru glavnog ispitivanja. Međutim, pitanje je da li ima još mnogo pitanja koja treba da se postave, u tom smislu je moj komentar.

SUDIJA MEJ: Pa o tome ne možemo da nagađamo. To ćemo sutra da razmotrimo.

TUŽILAC NAJS: Ako je nužno i bez obzira na teškoće na koje naiđemo sa pukovnikom Kroslandom, možda ću morati da obrnem redosled svedoka kako bih se pobrinuo da se sa ovom svedokinjom završi. I ovim putem, časni Sude, ja sada o tome obaveštavam optuženog da se on sutra ujutro ne bi žalio. Ja o tome ne mogu da donesem odluku pre sutra ujutro.

SUDIJA MEJ: Ko je ta žena svedok?

TUŽILAC NAJS: Šihrete Beriša (Shyhrete Berisha). Ispravka. Ona je na najnovijoj listi. Još uvek nemam broj. Ona je preživela Suvu Reku.

SUDIJA MEJ: Šihrete Beriša.

TUŽILAC NAJS: Tako je.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Naravno, ne postoji pravilo prema kome bi optuženi morao da ima isto vreme za unakrsno ispitivanje koje je Tužilaštvo imalo za glavno ispitivanje, osim u slučajevima kada je to prikladno. U ovom slučaju, mi mislimo da je prikladno. Iako je on prošao kroz većinu pitanja iz glavnog ispitivanja, optuženi može da ima drugih pitanja i zato može da ima još jedan sat za unakrsno ispi-

tivanje ovog svedoka. Čini mi se da bi onda imalo smisla da se pozove ta žena svedok, kako bi sa njom moglo da se završi. A kad je reč o pukovniku Kroslandu, postoje neke stvari u njegovoj izjavi koje nisu dobro pokriveno, posebno saradnja između Vojske Jugoslavije i MUP-a i sastanci sa zvaničnicima iz Vojske Jugoslavije koje je on imao i čini mi se da to ne bi bilo pogodno za svedočenje po pravilu 92bis. Ali moraćemo to još da razmotrimo, kad čujemo vaš predlog kako da se ta stvar reši. Naravno, moramo da saslušamo i optuženog o tome.

TUŽILAC NAJS: Zahvalan sam. Mogu li da zamolim Pretresno veće da sutra, ako ima prilike i vremena, iznese svoje mišljenje o stavu prema izveštaju gospodina Kua (Philip Coe) i izveštaju Pitera Bilijera (Peter de la Billiere).

SUDIJA MEJ: Samo momenat.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Imali smo priliku da razmotrimo ovaj problem. Što se tiče gospodine Kua, njegov izveštaj je vrlo bitan. Taj izveštaj je ili tek preveden ili još uvek nije u potpunosti preveden na BHS. Zbog toga ne mislimo da je u redu da ga pozovemo pre pauze, zato što optuženi neće da ima vremena da ga u potpunosti razmotri. To je važno svedočenje. Što se tiče generala de la Bilijera, u ovom slučaju se primenjuju drugačiji stavovi. Izveštaj je mnogo kraći i drugo, predat je na engleskom i na BHS, a optuženi će do tada imati vremena da ga pročita. Prema tome, on može da se pozove.

TUŽILAC NAJS: Hvala vam na tome, časni Sude. Pojavljuju se još dve stavke. Jedna je, mislim da će izveštaj ser Pitera de la Bilijera na BHS do sutra da bude predat, 10. jula. Druga stvar je to, što je, naravno, bila naša namera, da ga pozovemo posle gospodine Kua, jer se nadovezuju jedan na drugog, ali o tome ćemo da razmislimo još jednom danas posle podne. Možda ćemo moći to da

prilagodimo tako što ćemo da koristimo zaključke obimnijeg izveštaja radi ograničene svrhe generalovog izveštaja, imajući na umu, naravno, da će to morati da se potvrdi u određenom roku. Znači možemo da ih uvrstimo kao hipotetične.

SUDIJA MEJ: Govoreći samo u svoje ime dok naglas razmišljam, možda je moguće da se pozove prvo gospodina Ku na glavno ispitivanje, rezervišući na taj način vreme za unakrsno ispitivanje i na taj način da se održi unakrsno ispitivanje nakon pauze, a general da se pozove u svakom slučaju

TUŽILAC NAJS: Hvala, časni Sude.

SUDIJA MEJ: To je nešto o čemu možemo da razmislilimo. To je bio samo predlog.

TUŽILAC NAJS: Hvala.

SUDIJA MEJ: Prekidamo sednicu i nastavljamo sutra u 9.00.